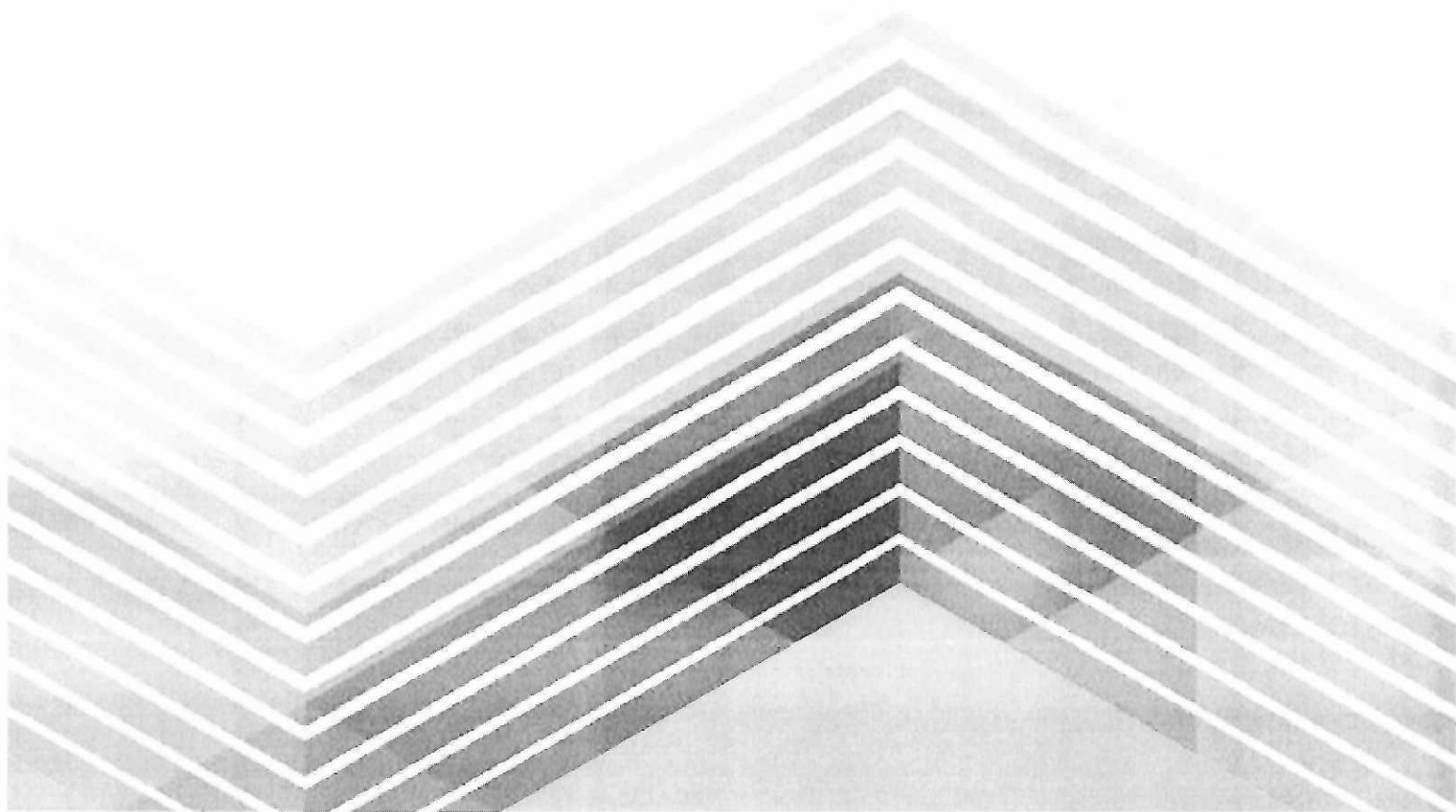

Agencija za nadzor osiguranja - Crna Gora
Insurance Supervision Agency - Montenegro

**IZVJEŠTAJ O STANJU NA TRŽIŠTU
OSIGURANJA U CRNOJ GORI
ZA 2024. GODINU**

SADRŽAJ

1. REZIME	6
1.1 Makroekonomski pokazatelji.....	8
2. UČESNICI NA TRŽIŠTU OSIGURANJA	9
2.1 Društva za osiguranje.....	9
2.2 Društva koja se bave poslovima zastupanja u osiguranju, posredovanja u osiguranju i poslovima pružanja drugih usluga u osiguranju.....	9
2.3 Zastupnici i posrednici u osiguranju	11
2.4 Zaposleni u društvima za osiguranje.....	11
3. POKAZATELJI TRŽIŠTA OSIGURANJA	12
3.1 Penetracija osiguranja	12
3.2 Gustina osiguranja	13
3.3 Struktura premije prema grupama osiguranja: životna i neživotna osiguranja	14
3.4 Premija osiguranja po vrstama osiguranja	15
3.5 Pokazatelj šteta	19
3.6 Koncentracija tržišta osiguranja.....	23
3.7 Tržišno učešće društava za osiguranje.....	24
3.8 Obavezna osiguranja u saobraćaju	26
3.9 Životna osiguranja.....	27
3.10 Kanali distribucije u osiguranju.....	27
4. STRUKTURA AKTIVE	30
5. STRUKTURA PASIVE	33
5.1 Tehničke rezerve.....	34
6. DEPONOVANJE I ULAGANJE SREDSTAVA BRUTO TEHNIČKIH REZERVI.....	36
7. POKAZATELJI POSLOVANJA.....	38
7.1 Neto dobit/Gubitak za poslovnu godinu.....	38
7.2 Adekvatnost kapitala i solventnost i likvidnost	38
7.3 Reosiguranje	40
7.4 Neto mjerodavni tehnički rezultat i rentabilnost imovine i kapitala	40
8. UDRUŽENJE - NACIONALNI BIRO OSIGURAVAČA CRNE GORE.....	42

POPIS TABELA

Tabela 1. Pregled makroekonomskih pokazatelja Crne Gore, 2020-2024. godina	8
Tabela 2. Pregled društava za osiguranje koja su poslovala u Crnoj Gori tokom 2024. godine	9
Tabela 3. Pregled društava sa ograničenom odgovornošću koja su na kraju 2024. godine imala dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju	10
Tabela 4. Pregled preduzetnika koji su na kraju 2024. godine imali dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju.....	10
Tabela 5. Pregled banaka koje su na kraju 2024. godine imale dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju.....	10
Tabela 6. Pregled društava sa ograničenom odgovornošću koja su na kraju 2024. godine imala dozvolu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju	10
Tabela 7. Pregled društava sa ograničenom odgovornošću koja su na kraju 2024. godine imala dozvolu za obavljanje drugih poslova u osiguranju	11
Tabela 8. Ukupan broj zaposlenih u društvima za osiguranje, 2020-2024. godina.....	11
Tabela 9. Struktura premije osiguranja u 2023. i 2024. godini	14
Tabela 10. Struktura ukupne premije po vrstama osiguranja u 2023. i 2024. godini	16
Tabela 11. Struktura ukupne premije za neživotna osiguranja po opštinama u Crnoj Gori u 2024. godini.....	17
Tabela 12. Struktura ukupne premije za životna osiguranja po opštinama u Crnoj Gori u 2024. godini	17
Tabela 13. Struktura ukupne premije za neživotna osiguranja po ugovaračima osiguranja u Crnoj Gori u 2024. godini.....	18
Tabela 14. Ažurnost u rješavanju šteta po vrstama osiguranja na nivou tržišta na dan 31.12.2024. godine	19
Tabela 15. Iznos riješenih šteta po vrstama osiguranja na nivou tržišta za 2023. i 2024. godinu.....	21
Tabela 16. Obračun kombinovanih kvota, kvota šteta i kvota troškova, po vrstama osiguranja.....	22
Tabela 17. Herfindahl-Hirschman indeks po društvima za osiguranje u 2023. i 2024. godini	23
Tabela 18. Struktura premije obaveznih osiguranja u saobraćaju u 2023. i 2024. godini.....	26
Tabela 19. Učešće bruto fakturisane premije u ukupnoj premiji po kanalima distribucije.....	28
Tabela 20. Struktura pasive društava za osiguranje na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine	33
Tabela 21. Struktura tehničkih rezervi društava za osiguranje na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine.....	34
Tabela 22. Bruto i neto tehničke rezerve po grupama osiguranja na dan 31.12.2024. godine	35
Tabela 23. Pokazatelji rentabilnosti u 2024. godini	41

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Komparacija pokazatelja razvijenosti u sektoru osiguranja	12
Grafikon 2. Penetracija osiguranja u Crnoj Gori, 2020-2024. godina (%).....	13
Grafikon 3. Premija po glavi stanovnika, 2020-2024. godina.....	13
Grafikon 4. Struktura premije: život - neživot, 2020-2024. godina.....	14
Grafikon 5. Kretanje bruto fakturisane premije za period od 2020-2024. godina.....	15
Grafikon 6. Struktura ukupne premije u 2024. i 2023. godini.....	15
Grafikon 7. Riješene štete i bruto fakturisana premija	20
Grafikon 8. Obračun kombinovanih kvota, kvota šteta i kvota troškova, po grupama osiguranja.....	21
Grafikon 9. Indikator Koncentracija tržišta osiguranja u Crnoj Gori u 2023. i 2024. godini.....	23
Grafikon 10. Tržišno učešće društava za osiguranje posmatrano prema premiji u 2024. godini (%)	24
Grafikon 11. Učešće društava neživotnog osiguranja u premiji neživotnog osiguranja u 2024. godini.....	25
Grafikon 12. Učešće društava životnog osiguranja u premiji životnog osiguranja u 2024. godini.....	25
Grafikon 13. Učešće društava za neživotno osiguranje u ukupnoj premiji obaveznih osiguranja u saobraćaju za 2023. i 2024. godinu.....	26
Grafikon 14. Premija po kanalima distribucije u osiguranju za 2023. i 2024. godinu	27
Grafikon 15. Učešće kanala distribucije u premiji neživotnog osiguranja (2023. i 2024. godina).....	28
Grafikon 16. Učešće kanala distribucije u premiji životnog osiguranja (2023. i 2024. godina).....	29
Grafikon 17. Struktura agregatne aktive na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine	30
Grafikon 18. Učešće društava za osiguranje u agregatnoj aktivni na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine	31
Grafikon 19. Kretanje ulaganja društava za osiguranje u državne obveznice Crne Gore za period 2020-2024. godine.....	32
Grafikon 20. Struktura pasive društava za osiguranje na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine.....	33
Grafikon 21. Struktura tehničkih rezervi društava za osiguranje na dan 31. 12. 2023. i na dan 31. 12. 2024. godine.....	34
Grafikon 22. Struktura deponovanja i ulaganja sredstava bruto tehničkih rezervi na nivou tržišta.....	36
Grafikon 23. Struktura deponovanja i ulaganja sredstava bruto tehničkih rezervi životnih i neživotnih osiguranja na dan 31.12.2024. godine.....	37
Grafikon 24. Neto dobit u 2023. i 2024. godini	38
Grafikon 25. Pokazatelj solventnosti na nivou tržišta na dan 31.12.2023. godine i 31.12.2024. godine.....	39

Grafikon 26. Pokazatelj likvidnosti na nivou tržišta na dan 31.12.2023. godine i 31.12.2024. godine 39

Grafikon 27. Udio reosiguravača u premiji, riješenim štetama i bruto tehničkim rezervama na dan 31.12.2024.
..... 40

Napomena:

Izveštaj o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori za 2024. godinu pripremljen je na osnovu analize statističkih, finansijskih i nadzornih izvještaja dostavljenih Agenciji za nadzor osiguranja od strane društava za osiguranje, društava za zastupanje u osiguranju, društava za posredovanje u osiguranju, preduzetnika - zastupnika u osiguranju, banaka koje obavljaju poslove zastupanja u osiguranju, agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju i izvještaja Udruženja - Nacionalni biro osiguravača Crne Gore i drugih informacija relevantnih za sektor osiguranja.

1. REZIME

Agencija za nadzor osiguranja je samostalna institucija koja je odgovorna za nadzor nad sprovođenjem Zakona o osiguranju i nad obavljanjem poslova iz djelatnosti osiguranja u Crnoj Gori.

Poslove iz svog djelokruga Agencija vrši radi zaštite interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja, obezbjeđenja stabilnosti i razvoja djelatnosti osiguranja, zasnovanog na zdravoj konkurenciji i jednakim uslovima poslovanja, kao i u cilju očuvanja stabilnosti finansijskog sistema Crne Gore. U skladu sa Zakonom o osiguranju, Agencija priprema godišnji Izvještaj o stanju na tržištu osiguranja u Crnoj Gori, koji obuhvata podatke i pokazatelje o poslovanju društava za osiguranje, posebno sa aspekta kapitalne pozicije, rentabilnosti, solventnosti i likvidnosti društava za osiguranje, finansijske stabilnosti tržišta i druge relevantne informacije.

Crnogorski sektor osiguranja u 2024. godini je poslovao stabilno, solventno i likvidno, uz visok nivo ažurnosti u rješavanju šteta i dalje jačanje finansijske pozicije, podržane rastućom profitabilnošću.

Ukupna bruto fakturisana premija nadmašila je dosadašnje rezultate sektora osiguranja i iznosila je 134,2 mil. EUR, što predstavlja nominalni rast od 12,3%, odnosno realni rast od 10,2%¹, u poređenju sa 2023. godinom. Ukupna gustina osiguranja² iznosila 216,5 EUR i zabilježila je rast od 13% u poređenju sa 2023. godinom, dok je penetracija osiguranja³ veća u odnosu na 2023. godinu i iznosila je 1,80%, kao rezultat relativno sporijeg rasta BDP-a u 2024. godini.

Na crnogorskom tržištu osiguranja je u 2024. godini poslovalo devet društava za osiguranje, od čega je pet društava obavljalo poslove neživotnih osiguranja, dok je poslove životnih osiguranja obavljalo četiri društva za osiguranje.

Poslovno okruženje na globalnom nivou i u Crnoj Gori u 2024. godini karakterisano je naglašenom neizvjesnošću u pogledu geopolitičkih kretanja i blagim oporavkom ekonomije od efekata pandemije, koje se reflektovalo kroz povoljnija makroekonomska kretanja u poređenju sa prethodnom godinom. Projekcije glavnih makroekonomskih pokazatelja u Crnoj Gori pokazuju stabilizaciju kamatnih stopa i inflacije, sa CPI od 2,1%, (u poređenju sa 17,2% u 2022. i 4,3% u 2023.) i relativno umjereniju stopu realnog rasta BDP-a, od 3%⁴ (u poređenju sa 6,4%, u 2022. i 6,0% u 2023.). Nakon odluke Evropske centralne banke (ECB), iz juna 2024. godine, kojim je snizila tri ključne kamatne stope za 25 baznih poena, očekuje se da će i u Evropskoj uniji i u Crnoj Gori doći do dalje stabilizacije i pada kamatnih stopa za realni sektor u ekonomiji.

Naglašeni rast inflacije u prethodnom periodu, uticao je u određenoj mjeri na rast poslovnih rashoda osiguravača u Crnoj Gori i u 2024. godini, što je uz visoke kamatne stope i usporavanje ekonomskog rasta, negativno uticalo na nivo investicija i raspoložive štednje domaćinstava, a time i na tražnju za novim proizvodima osiguranja.

Sektor osiguranja je pokazao visoku otpornost na kompleksno i naglašeno volatilno okruženje, i na ključne rizike cyber sigurnosti i IT incidenata povezanih sa ubrzanom digitalizacijom

¹ Korigovan za godišnju stopu inflacije u Crnoj Gori (CPI).

² Gustina osiguranja predstavlja iznos bruto fakturisane premije osiguranja po glavi stanovnika.

³ Penetracija osiguranja predstavlja učešće bruto fakturisane premije osiguranja u BDP-u.

⁴ Izvor: *Mjesečni makroekonomski izvještaj*, februar, 2025. godine - Ministarstvo finansija Crne Gore.

ekonomije, koji uz rast učestalosti i inteziteta ESG rizika, postaju jedan od najbrže rastućih rizika kojima je izložen sektor osiguranja u Evropi⁵.

U 2024. godini na nivou cjelokupnog tržišta osiguranja ostvaren je pokazatelj rentabilnosti imovine u visini prosječne vrijednosti od 3,7% (2023: 4%), dok je prinos na kapital ostvario prosječnu vrijednost od 14% (2023: 15,1%). Sektor osiguranja je nastavio profitabilno poslovanje u 2024. godini. Svih devet društava za osiguranje ostvarila su neto dobit u ukupnom iznosu od 12,5 mil. EUR, što predstavlja rast od 2,6% u odnosu na 2023. godinu.

Crnogorski osiguravači su u 2024. godini isplatili 60 mil. EUR po osnovu odštetnih zahtjeva korisnika osiguranja, što je za 20,6% više u odnosu na 2023. godinu.

Na dan 31.12.2024. godine, ukupna aktiva društava za osiguranje na agregatnom nivou iznosila je 335,7 mil. EUR, što predstavlja rast od 9,2% u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosila 307,5 mil. EUR. Struktura aktive osiguravajućih društava ukazuje na dominantan udio finansijskih ulaganja, koje čine 77,9% ukupne aktive. Pomenuti rast vrijednosti aktive generisan je, prije svega, značajnim rastom kategorije „kratkoročna finansijska ulaganja“ koja su na kraju 2024. godine iznosila 80,4 mil. EUR, dok su ulaganja u dugoročne hartije od vrijednosti zabilježila blagi pad u poređenju sa prethodnim periodom, i na kraju 2024. godine iznosila su 181 mil. EUR.

Na nivou sektora osiguranja odnos kapitala i minimalnog akcijskog kapitala, odnosno margina solventnosti, na dan 31.12.2024. godine iznosila je 289,4%, što znači da su osiguravajuća društva na agregatnom nivou raspolagala kapitalom koji je bio gotovo tri puta veći od regulatornog minimuma.

Osiguravači su i 2024. godini nastavili investicionu politiku iz prethodnog perioda sa dominantnim plasiranjem sredstava u državne obveznice, koje čine najveći dio investicionog portfolija osiguravača. Na dan 31.12.2024. godine, u obveznice čiji je emitent država Crna Gora uloženo je 62,9% agregatne tržišne aktive, odnosno 211,4 mil. EUR, od kojih je 152,2 mil. EUR plasirano u dugoročne državne obveznice a 59,2 mil. EUR u kratkoročne državne obveznice.

Bruto tehničke rezerve, kao rezervisani dio sredstava namijenjen za pokriće obaveza iz obavljanja poslova osiguranja, su na dan 31.12.2024. godine na agregatnom nivou iznosile 204,7 mil. EUR, što predstavlja rast od 6,1% u odnosu na prethodnu godinu. Analiza plasmana sredstava bruto tehničkih rezervi pokazuje da su sva društva obezbijedila pokrivenost bruto tehničkih rezervi propisanim oblicima imovine iznad zahtijevanog nivoa od 100%.

Društva za osiguranje su zaključivanjem ugovora o reosiguranju sa reputabilnim globalnim i regionalnim reosiguravačima izvršili prenos dijela osiguranih rizika iznad samopridržaja u reosiguranje i time obezbijedili odgovarajuće prenošenje rizika, u skladu sa Zakonom. Na dan 31.12.2024. godine, na agregatnom nivou došlo je do pada udjela reosiguranja u bruto riješenim štetama za 4,7 p.p. , koji je iznosio 9,1% (2023: 13,8%), dok je procentualni udio reosiguravača u bruto tehničkim rezervama ostao na približno istom nivou i iznosio je 7,1% (2023:8,5%).

Fokus Agencije za nadzor osiguranja je i u prethodnoj godini je bio usmjeren na zaštitu interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja, kao i na očuvanje stabilnosti i finansijske pozicije društava za osiguranje u Crnoj Gori. Dalje jačanje otpornosti sektora osiguranja, kao dijela finansijskog sistema Crne Gore, kroz praćenje ključnih i rastućih rizika poslovanja, je takođe jedan od

⁵ Financial Stability Report December 2024 - EIOPA

strateških prioriteta rada. U 2024. godini, Agencija je takođe sprovedila intezivne aktivnosti usmjerene na usklađivanje regulatornog okvira i nadzorne prakse sa regulativom Evropske unije, kao i na primjenu evropskih i međunarodnih standarda i najbolje prakse u domenu djelatnosti osiguranja. U ovom domenu, posebna pažnja je posvećena aktivnostima u okviru Radnih grupa za primjenu novog Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 17 - Ugovori o osiguranju (MSFI 17), kojim se značajno mijenja okvir finansijskog izvještavanja društava za osiguranje, u skladu sa okvirom Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

1.1 MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI

Prema preliminarnim podacima Uprave za statistiku Crne Gore – Monstat, u 2024. godini bruto domaći proizvod Crne Gore (BDP) je iznosio je 7,459 mlrd. EUR i ostvario je realnu stopu rasta od 3% u odnosu na 2023. godinu. Prema podacima Zavoda za zapošljavanje, stopa nezaposlenosti u Crnoj Gori u 2024. godini iznosila je 13,95%⁶ a prema podacima Monstata stopa inflacije iznosila je 2,1%⁷.

U narednoj tabeli je dat pregled makroekonomskih pokazatelja:

Tabela 1. Pregled makroekonomskih pokazatelja Crne Gore, 2020-2024. godina

Pokazatelji	2020	2021	2022	2023	2024
BDP -tržišne cijene (€)	4.185.553.000	4.955.116.000	5.924.019.000	6.963.615.000 ⁸	7.459.213.000 ⁹
BDP per capita (€)	6.743	8.022	9.310	10.998 ¹⁰	12.035
Realna stopa rasta BDP (%)	-15,3	13,0	6,4	6,0	3,0 ¹¹
Inflacija (CPI)	-0,9%	4,6%	17,2%	4,3%	2,1%
Broj stanovnika	620.739	617.683	616.695	623.633 ¹²	619.800 ¹³
Broj nezaposlenih	47.509	57.386	46.596	39.942	33.037 ¹⁴
Broj zaposlenih	176.693	188.964	223.774	244.484	257.390 ¹⁵
Prosječna bruto plata (€)	783	793	883	987	1.083
Prosječna neto plata (€)	524	532	712	792	876
Budžetski suficit/deficit (mil.€)	-426,2	-101,6	249,1	41,2	-234,7 ¹⁶
Izvoz (hilj. €)	366.128	437.045	700.252	674.331	615.022 ¹⁷
Uvoz (hilj. €)	2.105.170	2.505.115	3.533.838	3.810.125	4.068.073 ¹⁸
Spoljnotrgovinski bilans (€)	-1.739.042	-2.068.069	-2.833.586	-3.135.794	-3.453.051

⁶ Izvor: Mjesečni statistički izvještaji, 31.1.2025. godine - Zavod za zapošljavanje Crne Gore.

⁷ Izvor: Podaci_Data base (CPI) -MONSTAT.

⁸ Ažurirano u skladu sa konačnim rezultatima: *Bruto domaći proizvod Crne Gore; saopštenje 125/2024* - Uprava za statistiku Crne Gore (MONSTAT).

⁹ Preliminarni podaci Uprave za statistiku Crne Gore – MONSTAT.

¹⁰ Ažurirano u skladu sa konačnim rezultatima: *Bruto domaći proizvod Crne Gore; saopštenje 125/2024* - Uprava za statistiku Crne Gore (MONSTAT).

¹¹ Izvor: Mjesečni makroekonomski izvještaj, februar, 2025.godine - Ministarstvo finansija Crne Gore.

¹² Ažurirano prema konačnim rezultatima Popisa stanovništva u 2023. godini Uprave za statistiku Crne Gore – MONSTAT.

¹³ Izvor: *Anketa o radnoj snazi (ARS) Saopštenja 2024* - Uprava za statistiku Crne Gore (MONSTAT).

¹⁴ Izvor: Mjesečni statistički izvještaj 31. 01. 2025. godine - Zavod za zapošljavanje Crne Gore.

¹⁵ Izvor: *Zaposleni po sektorima djelatnosti po klasifikaciji djelatnosti Nace-Rev 2 (2010-2024)* - Uprava za statistiku Crne Gore (MONSTAT).

¹⁶ Izvor: *Izveštaj o preliminarnim nivoima budžetskog gotovinskog deficita, javnog duga i neto zaduženja za 2024. godinu* - Ministarstvo finansija Crne Gore.

¹⁷ Izvor: *Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore- preliminarni podaci; saopštenje 8/20* - Uprava za statistiku Crne Gore (MONSTAT).

¹⁸ Izvor: *Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore- preliminarni podaci; saopštenje 8/20* - Uprava za statistiku Crne Gore (MONSTAT).

2. UČESNICI NA TRŽIŠTU OSIGURANJA

2.1 DRUŠTVA ZA OSIGURANJE

Na crnogorskom tržištu osiguranja u 2024. godini poslove osiguranja je obavljalo devet društava za osiguranje, od čega su četiri društva obavljala poslove životnih osiguranja, a pet društava poslove neživotnih osiguranja.

Tabela 2. Pregled društava za osiguranje koja su poslovala u Crnoj Gori tokom 2024. godine

DRUŠTVA KOJA SU OBAVLJALA DJELATNOST ŽIVOTNOG OSIGURANJA
Grawe osiguranje AD, Podgorica
Lovćen životna osiguranja AD, Podgorica
Uniq životno osiguranje AD, Podgorica
Wiener Städtische životno osiguranje AD, Podgorica
DRUŠTVA KOJA SU OBAVLJALA DJELATNOST NEŽIVOTNOG OSIGURANJA
Generali osiguranje Montenegro AD, Podgorica
Grawe neživotno osiguranje AD, Podgorica
Lovćen osiguranje AD, Podgorica
Sava osiguranje AD, Podgorica
Uniq neživotno osiguranje AD, Podgorica

Akcijski kapital društava za osiguranje

Vrijednost ukupnog akcijskog kapitala društava za osiguranje na dan 31.12.2024. godine je iznosila 46,9 mil. EUR i na istom je nivou udonosu na dan 31.12.2023. godine. Vrijednost stranog kapitala je iznosila 43,1 mil. EUR, sa ostvarenim učešćem od 91,9% u ukupnom akcijskom kapitalu, a vrijednost domaćeg kapitala 3,8 mil. EUR, sa učešćem od 8,1%¹⁹.

2.2 DRUŠTVA KOJA SE BAVE POSLOVIMA ZASTUPANJA U OSIGURANJU, POSREDOVANJA U OSIGURANJU I POSLOVIMA PRUŽANJA DRUGIH USLUGA U OSIGURANJU

Na kraju 2024. godine na tržištu osiguranja Crne Gore dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju imalo je 12 društava sa ograničenom odgovornošću, jedan preduzetnik i sedam banaka.

¹⁹ Kapital je prikazan po metodologiji direktnog vlasništva. U okviru domaćeg osnivačkog kapitala prikazan je kapital Lovćen životna osiguranja AD (3,7 mil. EUR) koje je u direktnom vlasništvu društva Lovćen osiguranje AD Podgorica i dio domaćeg kapitala kod Lovćen osiguranje AD. Posmatrano prema metodologiji indirektnog vlasništva kapital u društvu Lovćen životna osiguranja AD bi bio prikazan kao strani kapital (jer je u 100% vlasništvu Lovćen osiguranje AD koji je u većinskom vlasništvu strane kompanije), pa bi učešće stranog kapitala iznosilo 99,8%, dok bi učešće domaćeg kapitala iznosilo 0,2%.

Tabela 3. Pregled društava sa ograničenom odgovornošću koja su na kraju 2024. godine imala dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju

Red. br.	Naziv društva	Djelatnost
1.	AM Capital DOO Podgorica	zastupanje
2.	Experience DOO Tivat	zastupanje
3.	Grawe agent DOO	zastupanje
4.	IN.PRO DOO Podgorica	zastupanje
5.	Kontakt DOO Podgorica	zastupanje
6.	Lojd Montenegro DOO Podgorica	zastupanje
7.	New Life CG DOO Podgorica	zastupanje
8.	Safe Invest CG DOO	zastupanje
9.	Safe Life DOO Podgorica	zastupanje
10.	Sava Agent DOO Podgorica	zastupanje
11.	Smart Money Solutions DOO Podgorica	zastupanje
12.	WVP DOO Budva	zastupanje

Tabela 4. Pregled preduzetnika koji su na kraju 2024. godine imali dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju

Red. br.	Naziv preduzetnika	Djelatnost
1.	Horizont MNE	zastupnik-preduzetnik

Tabela 5. Pregled banaka koje su na kraju 2024. godine imale dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju

Red. br.	Naziv banke	Djelatnost
1.	Addiko Bank AD Podgorica	zastupanje
2.	Crnogorska komercijalna banka AD Podgorica	zastupanje
3.	ERSTE BANK AD PODGORICA	zastupanje
4.	HIPOTEKARNA BANKA AD PODGORICA	zastupanje
5.	Lovćen banka AD Podgorica	zastupanje
6.	NLB Banka AD PODGORICA	zastupanje
7.	Prva banka Crne Gore AD Podgorica	zastupanje

Dozvolu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju imalo je 12 društava sa ograničenom odgovornošću.

Tabela 6. Pregled društava sa ograničenom odgovornošću koja su na kraju 2024. godine imala dozvolu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju

Red. br.	Naziv društva	Djelatnost
1.	Adriatic AG DOO Podgorica	posredovanje
2.	Amon Broker DOO Podgorica	posredovanje
3.	APO Plus DOO Podgorica	posredovanje
4.	Bona Fide Broker DOO Podgovrica	posredovanje
5.	Broker INS DOO Podgorica	posredovanje
6.	Bromar DOO	posredovanje
7.	Finanasije 24	posredovanje
8.	Insurance financial solutions DOO Podgorica	posredovanje
9.	OM BROKER DOO	posredovanje
10.	Omega Broker DOO, Podgorica	posredovanje
11.	STATUS BROKER DOO Podgorica	posredovanje
12.	Valuable Insurance broker DOO Podgorica	posredovanje

Dozvolu za obavljanje drugih poslova u osiguranja imalo je jedno društvo sa ograničenom odgovornošću.

Tabela 7. Pregled društava sa ograničenom odgovornošću koja su na kraju 2024. godine imala dozvolu za obavljanje drugih poslova u osiguranju

Red.br.	Naziv društva	Djelatnost
1.	PROFESSIONAL INSURANCE ASSISTANCE DOO	obavljanje drugih poslova u osiguranju

2.3 ZASTUPNICI I POSREDNICI U OSIGURANJU

U toku 2024. godine Agencija za nadzor osiguranja je, u skladu sa Zakonom o osiguranju, izdala 149 saglasnosti za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, 4 saglasnosti za obavljanje poslova posredovanja i 43 saglasnosti za obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju fizičkim licima koja su položila stručni ispit za obavljanje tih poslova i ispunili druge uslove propisane Zakonom.

Takođe, na dan 31.12.2024. godine 900 fizičkih lica u Crnoj Gori posjedovalo je saglasnost za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, 61 fizičko lice saglasnost za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, dok je 442 fizička lica posjedovalo saglasnost za obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju.

2.4 ZAPOSLENI U DRUŠTVIMA ZA OSIGURANJE

U 2024. godini ukupno 712 lica bilo je zaposleno društvima za osiguranje, što predstavlja rast od 3,5% u odnosu na 2023. godinu, dok je 820 lica bilo zaposleno i radno angažovano.

Tabela 8. Ukupan broj zaposlenih u društvima za osiguranje, 2020-2024. godina

Godina	2020	2021	2022	2023	2024
Ukupan broj zaposlenih lica u društvima za osiguranje ²⁰	699	694	655	688	712
Ukupan broj zaposlenih i radno angažovanih ²¹ u društvima za osiguranje	880	864	827	856	820

²⁰ Podaci su ažurirani po novoj metodologiji evidentiranja zaposlenih lica kod društava za osiguranje. Obuhvaćena su lica koja su angažovana po osnovu radnog odnosa, uključujući zaposlena lica sa nepunim i skraćenim radnim vremenom, bez efekta višestrukog evidentiranja lica zaposlenih kod većeg broja društava za osiguranje na tržištu osiguranja Crne Gore.

²¹ Radno angažovani - po osnovu ugovora o dopunskom radu.

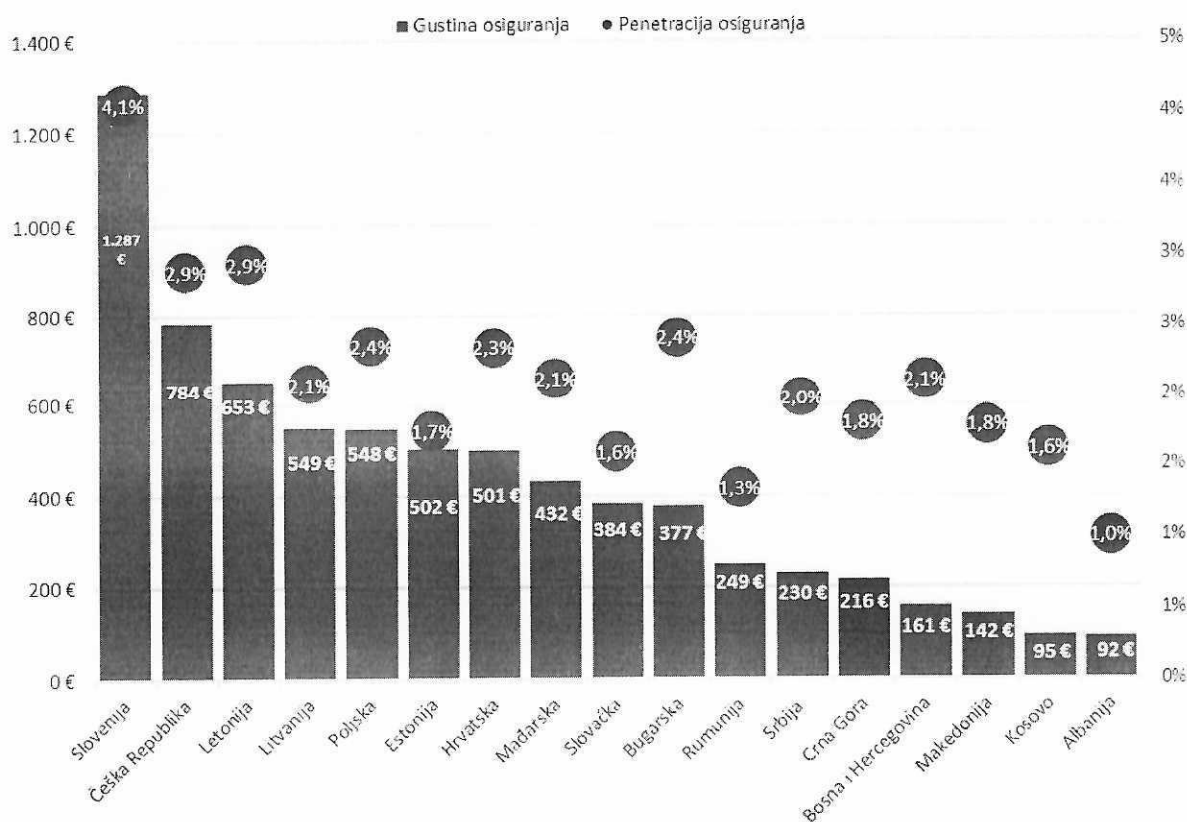
3. POKAZATELJI TRŽIŠTA OSIGURANJA

Društva za osiguranje su u 2024. godini ostvarila bruto fakturisano premiju (u daljem tekstu: premija) u rekordnom iznosu od 134,2 mil. EUR, što predstavlja rast od 12,3%, odnosno za 14,7 mil. EUR u odnosu na premiju ostvarenu u 2023. godini. Posmatrano prema grupama osiguranja, ukupna premija životnih osiguranja iznosila je 27,8 mil. EUR i zabilježila je rast od 17,6%, dok je ukupna premija neživotnih osiguranja iznosila 106,4 mil. EUR i ostvarila je rast od 11,1% u odnosu na 2023. godinu.

3.1 PENETRACIJA OSIGURANJA

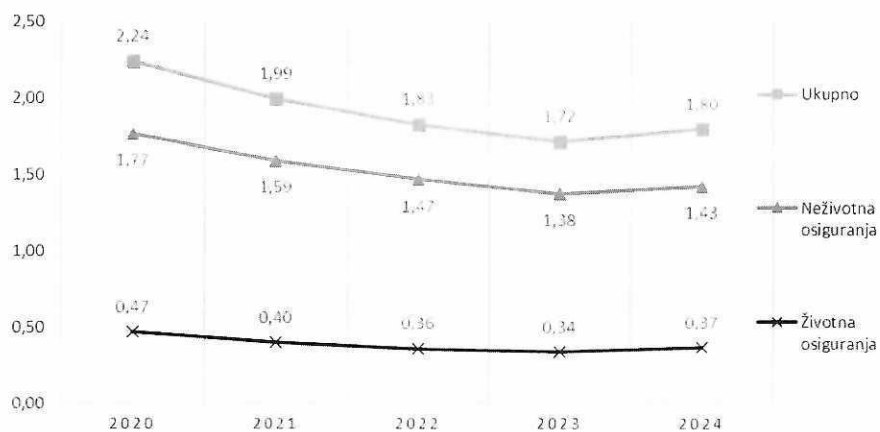
U 2024. godini učešće premije u BDP-u Crne Gore (penetracija osiguranja) je iznosila 1,80%²², te je ostvarila rast u odnosu na 2023. godinu. Penetracija neživotnih osiguranja je iznosila je 1,43%, dok je penetracija životnih osiguranja iznosila 0,37%.

Grafikon 1. Komparacija pokazatelja razvijenosti u sektoru osiguranja²³

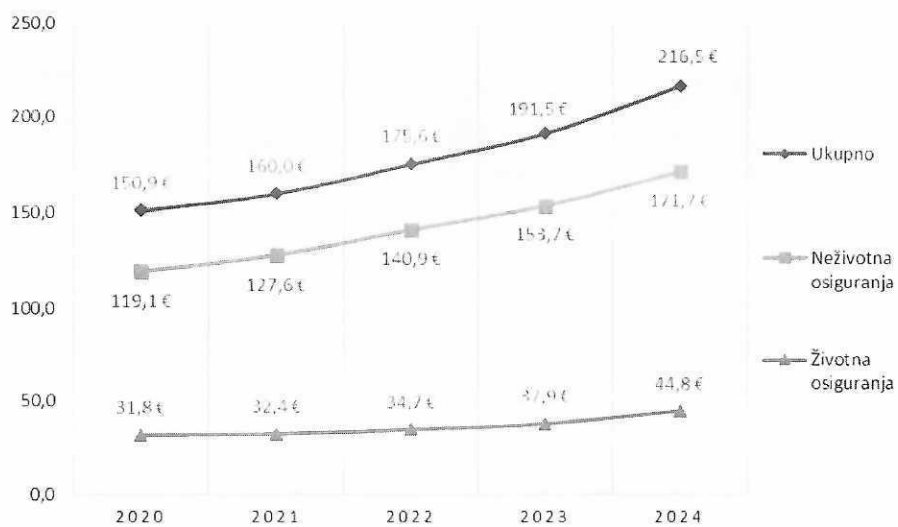
²² Pokazatelj na osnovu preliminarnih podataka *Kvartalni bruto domaći proizvod* - Uprava za statistiku Crne Gore (MONSTAT).

²³ Izvor: XPRIMM Insurance Report Year XVIII - Issue 1/2025(MAY); podaci za 2024. Godinu.

Grafikon 2. Penetracija osiguranja u Crnoj Gori, 2020-2024. godina (%)²⁴

3.2 GUSTINA OSIGURANJA

Grafikon 3. Premija po glavi stanovnika, 2020-2024. godina

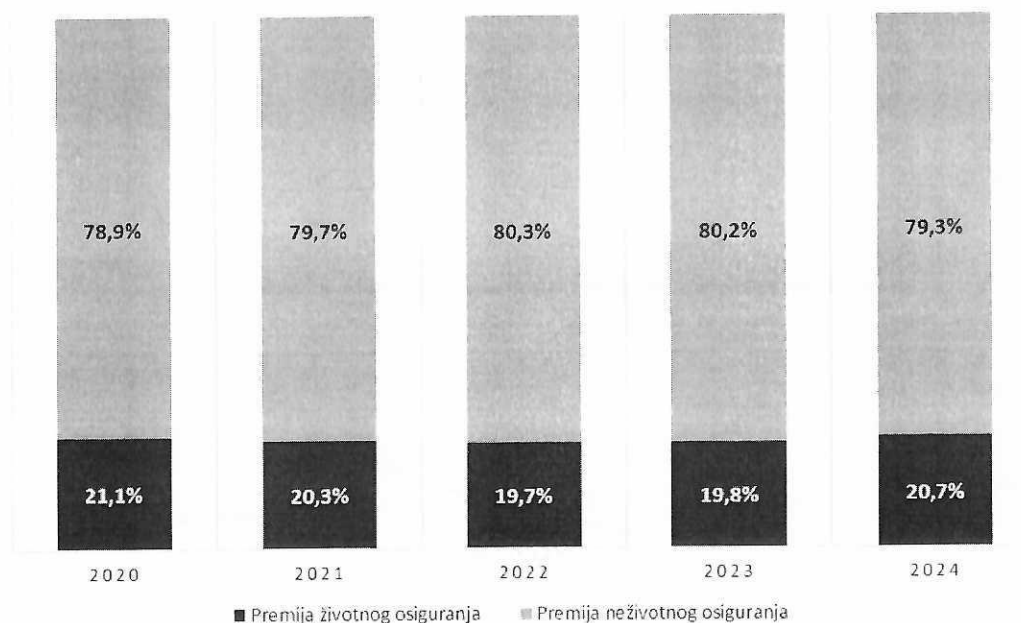

²⁴ Ažurirani podaci za 2023. godinu u skladu sa konačnim podacima Uprave za statistiku Crne Gore – MONSTAT.

3.3 STRUKTURA PREMIJE PREMA GRUPAMA OSIGURANJA: ŽIVOTNA I NEŽIVOTNA OSIGURANJA

Na tržištu osiguranja u Crnoj Gori i u 2024. godini dominantno učešće od 79,3% u ukupnoj tržišnoj premiji ostvaruju neživotna osiguranja. Učešće premije životnih osiguranja bilježi rast u 2024. godini i ostvaruje učešće od 20,7% u ukupnoj tržišnoj premiji (rast za 0,9 procentna poena u odnosu na 2023. godinu).

Grafikon 4. Struktura premije: život - neživot, 2020-2024. godina

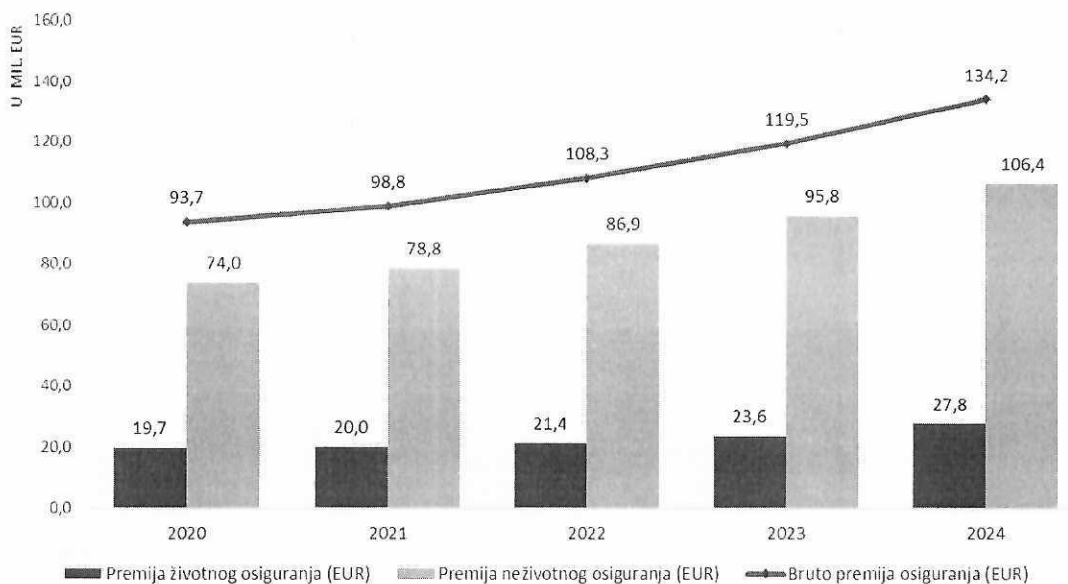
Posmatrano prema grupama osiguranja, obje grupe osiguranja su ostvarile rast i to grupa neživotnih osiguranja za 11,1% a premija životnih osiguranja za 17,6%.

Tabela 9. Struktura premije osiguranja u 2023. i 2024. godini

Grupa osiguranja	2023		2024		Index 2024/2023
	Premija (EUR)	Učešće (%)	Premija (EUR)	Učešće (%)	
Životno osiguranje	23.622.835	19,8	27.770.939	20,7	117,6
Neživotno osiguranje	95.830.890	80,2	106.423.212	79,3	111,1
UKUPNO	119.453.725	100	134.194.151	100	112,3

Kao i na drugim tržištima u razvoju, dominantno učešće u ukupnoj premiji ostvaruju neživotna osiguranja, uz najveću zastupljenost obaveznih osiguranja. U 2024. došlo je do blagog rasta premije dobrovoljnih osiguranja u odnosu na 2023. godinu.

Grafikon 5. Kretanje bruto fakturisane premije za period od 2020-2024. godina

3.4 PREMIJA OSIGURANJA PO VRSTAMA OSIGURANJA

U 2024. godini najzastupljenija vrsta osiguranja na tržištu je i dalje, osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila gdje je fakturisano 47,6 mil. EUR premije i ostvareno učešće od 35,4% u ukupnoj tržišnoj premiji, što je manje za 1,1 procentni poen u odnosu na prošlu godinu. Pored ove vrste, značajnija učešća su ostvarila osiguranje života (18,9%), osiguranje od posljedica nezgode (10,9%), ostala osiguranja imovine (9,1%) i kasko osiguranje motornih vozila (8,2%). Ovih pet vrsta osiguranja učestvovala su sa 82,6% u ukupnoj tržišnoj premiji u 2024. godini što predstavlja rast za 0,6 procentna poena u odnosu na 2023. godinu (2023: 82%). Prethodno navedeni pokazatelji ukazuju na visok nivo koncentracije tržišta na mali broj vrsta osiguranja.

Grafikon 6. Struktura ukupne premije u 2024. i 2023. godini

Rast ukupne premije od 12,3% u odnosu na 2023. godinu, rezultat je rasta premije neživotnih osiguranja u apsolutnom iznosu od 10.592.322 EUR, kao i rasta premija životnih osiguranja u iznosu od 4.148.104 EUR.

Tabela 10. Struktura ukupne premije po vrstama osiguranja u 2023. i 2024. godini

Redni broj	Vrsta osiguranja	2023		2024		Index 2024/2023
		Iznos (EUR)	Učešće	Iznos (EUR)	Učešće	
1	Osiguranje od posljedica nezgode	12.657.591	10,6%	14.662.571	10,9%	115,8
2	Zdravstveno osiguranje	5.984.465	5,0%	6.346.805	4,7%	106,1
3	Osiguranje motornih vozila	9.088.810	7,6%	11.020.206	8,2%	121,3
4	Osiguranje šinskih vozila	184.150	0,2%	239.968	0,2%	130,3
5	Osiguranje vazduhoplova	756.134	0,6%	770.054	0,6%	101,8
6	Osiguranje plovnih objekata	563.866	0,5%	323.874	0,2%	57,4
7	Osiguranje robe u prevozu	616.903	0,5%	721.291	0,5%	116,9
8	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	4.067.170	3,4%	4.536.169	3,4%	111,5
9	Ostala osiguranja imovine	10.810.936	9,1%	12.224.535	9,1%	113,1
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	43.675.721	36,6%	47.550.612	35,4%	108,9
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	918.508	0,8%	889.305	0,7%	96,8
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	434.829	0,4%	514.608	0,4%	118,3
13	Osiguranje od opšte odgovornosti za štetu	2.499.317	2,1%	2.895.400	2,2%	115,8
14	Osiguranje kredita	1.358.644	1,1%	1.198.171	0,9%	88,2
15	Osiguranje jemstva	62.425	0,1%	68.317	0,1%	109,4
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	499.022	0,4%	607.031	0,5%	121,6
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	5.483	0,0%	6.879	0,0%	125,5
18	Putno osiguranje	1.555.606	1,3%	1.750.230	1,3%	112,5
19	Druge vrste neživotnih osiguranja	91.310	0,1%	97.184	0,1%	106,4
	Ukupno neživotna osiguranja	95.830.890	80,2%	106.423.212	79,3%	111,1
20	Osiguranje života	21.694.883	18,2%	25.390.759	18,9%	117,0
21	Rentno osiguranje	25.021	0,0%	33.340	0,0%	133,2
22	Dopunsko osiguranje lica uz osiguranje života	1.838.496	1,5%	1.937.856	1,4%	105,4
23	Ostale vrste životnih osiguranja	64.435	0,1%	408.984	0,3%	634,7
	Ukupno životna osiguranja	23.622.835	19,8%	27.770.939	20,7%	117,6
	UKUPNO	119.453.725	100%	134.194.151	100%	112,3

Posmatrano prema vrstama grupe *neživotnih osiguranja*, rastu premije u odnosu na 2023. godinu doprinio je, u najznačajnijoj mjeri, rast premije osiguranja od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila i to za 3.874.891 u apsolutnom iznosu, odnosno za 8,9%. Takođe, do značajnijeg rasta premije došlo je i kod sljedećih vrsta neživotnih osiguranja: osiguranje od posljedica nezgode za 2.004.980 EUR (15,8%), osiguranje motornih vozila za 1.931.396 EUR (21,3%), ostala osiguranja imovine za 1.413.599 (13,1%), osiguranja imovine od požara i drugih opasnosti za 468.998 EUR (11,5%), osiguranja od opšte odgovornosti za štetu za 396.083 (15,8%) i zdravstvenog osiguranja za 362.340 EUR (6,1%). Istovremeno, do pada je došlo kod tri vrste osiguranja u ukupnom iznosu od 429.667 EUR u odnosu na 2023. godinu.

Rastu premije grupe *životnih osiguranja* u 2024. godini doprinio je rast premije svih vrsta osiguranja u odnosu na prethodnu godinu. Do najvećeg rasta je došlo kod vrste osiguranja života i ostale vrste životnih osiguranja i to za 3.695.876 EUR (17%) i 344.549 EUR (534,7%), respektivno.

Premija osiguranja po opštinama

Posmatramo prema geografskoj distribuciji, raspodjela fakturisane premije po opštinama prati nivo razvoja pojedinih regija, gustinu naseljenosti, kao i nivo ekonomske aktivnosti.

Tabela 11. **Struktura ukupne premije za neživotna osiguranja po opštinama u Crnoj Gori u 2024. godini**

Redni broj	Opština u Crnoj Gori	Iznos bruto fakturisane premije (EUR)	Učešće BFP	Broj polisa osiguranja	Prosječan iznos polise osiguranja (EUR)
1.	Podgorica	53.420.851	50,2%	291.764	183,1
2.	Tuzi	399.480	0,4%	5.219	76,5
3.	Nikšić	12.471.266	11,7%	60.634	205,7
4.	Pljevlja	2.025.531	1,9%	22.995	88,1
5.	Bijelo Polje	3.133.087	2,9%	26.343	118,9
6.	Cetinje	1.824.253	1,7%	13.318	137,0
7.	Bar	5.647.877	5,3%	53.950	104,7
8.	Herceg Novi	3.374.404	3,2%	29.581	114,1
9.	Berane	2.036.614	1,9%	20.782	98,0
10.	Budva	4.585.696	4,3%	40.173	114,1
11.	Ulcinj	2.755.580	2,6%	47.118	58,5
12.	Tivat	3.259.087	3,1%	21.716	150,1
13.	Rožaje	1.483.982	1,4%	12.845	115,5
14.	Kotor	3.164.376	3,0%	22.244	142,3
15.	Danilovgrad	1.816.895	1,7%	16.640	109,2
16.	Mojkovac	426.074	0,4%	4.224	100,9
17.	Plav	389.265	0,4%	3.151	123,5
18.	Kolašin	560.881	0,5%	4.489	124,9
19.	Žabljak	221.665	0,2%	2.626	84,4
20.	Plužine	140.434	0,1%	809	173,6
21.	Andrijevica	213.857	0,2%	2.829	75,6
22.	Šavnik	136.102	0,1%	628	216,7
23.	Gusinje	42.619	0,0%	263	162,0
24.	Petnjica	46.218	0,0%	599	77,2
25.	Ostalo	2.847.116	2,7%	43.095	66,1
Ukupno neživotna osiguranja		106.423.212	100%	748.035	142,3

Najveći doprinos ukupnoj premiji neživotnih osiguranje ostvaruje Podgorica, sa učešćem od čak 50,2%, takođe značajan doprinos ostvaruje Nikšić, sa učešćem od 11,2% i primorske opštine, Bar (5,3%), Budva (4,2%), Herceg Novi (3,2%), Tivat (3,1%) i Kotor (3%).

Tabela 12. **Struktura ukupne premije za životna osiguranja po opštinama u Crnoj Gori u 2024. godini**

Redni broj	Opština u Crnoj Gori	Iznos bruto fakturisane premije (EUR)	Učešće BFP	Broj aktivnih polisa osiguranja	Prosječan iznos polise osiguranja (EUR)
1.	Podgorica	12.865.594	46,3%	20.375	631
2.	Tuzi	95.316	0,3%	230	414
3.	Nikšić	2.263.010	8,1%	6.006	377
4.	Pljevlja	595.070	2,1%	1.426	417
5.	Bijelo Polje	1.169.477	4,2%	2.145	545
6.	Cetinje	480.316	1,7%	1.117	430
7.	Bar	1.746.599	6,3%	2.896	603
8.	Herceg Novi	1.125.726	4,1%	2.527	445

9.	Berane	612.851	2,2%	1.205	509
10.	Budva	783.038	2,8%	1.645	476
11.	Ulcinj	475.457	1,7%	474	1.003
12.	Tivat	1.211.569	4,4%	2.151	563
13.	Rožaje	565.579	2,0%	425	1.331
14.	Kotor	1.814.158	6,5%	3.079	589
15.	Danilovgrad	346.497	1,2%	1.192	291
16.	Mojkovac	92.793	0,3%	257	361
17.	Plav	44.719	0,2%	95	471
18.	Kolašin	109.226	0,4%	392	279
19.	Žabljak	28.137	0,1%	121	233
20.	Plužine	15.011	0,1%	57	263
21.	Andrijevica	24.572	0,1%	105	234
22.	Šavnik	5.787	0,0%	40	145
23.	Gusinje	480.845	1,7%	964	499
24.	Petnjica	47.401	0,2%	16	2.963
25.	Ostalo	772.193	2,8%	218	3.542
Ukupno životna osiguranja		27.770.939	100%	49.158	565

Najveći doprinos ukupnoj premiji životnih osiguranje ostvaruje Podgorica, sa učešćem od čak 46,3%, takođe značajan doprinos ostvaruje Nikšić, sa učešćem od 8,1%, zatim Kotor (6,5%), Bar (6,3%), Tivat (4,4%), Bijelo Polje (4,2%) i Herceg Novi (4,1%).

Premija osiguranja po ugovaračima osiguranja

Tabela 13. Struktura ukupne premije za neživotna osiguranja po ugovaračima osiguranja u Crnoj Gori u 2024. godini

Redni broj	Vrste osiguranje	Bruto fakturisana premija od polisa kod kojih je ugovarač pravno lice (EUR)	Bruto fakturisana premija od polisa kod kojih je ugovarač fizičko lice (EUR)	UKUPNO
01	Osiguranje od posljedica nezgode	7.323.982	7.338.589	14.662.571
02	Zdravstveno osiguranje	5.172.589	1.174.215	6.346.805
03	Osiguranje motornih vozila	7.809.862	3.210.345	11.020.206
04	Osiguranje šinskih vozila	239.968	-	239.968
05	Osiguranje vazduhoplova	770.054	-	770.054
06	Osiguranje plovnih objekata	295.639	28.235	323.874
07	Osiguranje robe u prevozu	721.223	68	721.291
08	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	3.693.016	843.153	4.536.169
09	Ostala osiguranja imovine	10.154.835	2.069.700	12.224.535
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	11.670.312	35.880.300	47.550.612
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	886.872	2.433	889.305
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	161.255	353.354	514.608
13	Osiguranje od opšte odgovornosti za štetu	2.860.677	34.723	2.895.400
14	Osiguranje kredita	1.212.624	-14.453	1.198.171

15	Osiguranje jemstva	68.317	-	68.317
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	424.718	182.312	607.031
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	1.415	5.464	6.879
18	Putno osiguranje	302.950	1.447.280	1.750.230
19	Druge vrste neživotnih osiguranja	93.381	3.804	97.184
Ukupno neživotna osiguranja		53.863.690	52.559.522	106.423.212

Posmatrajući raspodjelu premije kod neživotnih osiguranja evidentno je da je ravnomjerna distribucija između pravnih i fizičkih lica. Fizička lica najčešće ugovaraju putno osiguranje, osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila i kasko, dok pravna lica dominantno zaključuju imovinska osiguranja, osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila i kasko, osiguranje od posljedica nezgode i zdravstveno osiguranje.

3.5 POKAZATELJI ŠTETA

Ažurnost u rješavanju šteta

Posmatrano na agregatnom nivou, ukupan broj šteta za rješavanje u 2024. godini je iznosio 95.762 i povećan je za 19,3% u odnosu na 2023. godinu kada je iznosio 80.276. Rastu je najviše doprinio rast broja šteta u neživotnom osiguranju za 14.994 (19,5%) i to kod zdravstvenog osiguranja za 9.550 (26,1%), zatim osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila za 2.420 (14,6%) i putnog osiguranja za 1.785 (31,1%). Kod životnog osiguranja došlo je do rasta broja šteta za rešavanje za 492 štete (14,3%) i to najviše kod osiguranja života za 514 šteta (20,4%). U 2024. godini je ostvaren visok nivo ažurnosti u rješavanju šteta, jer je od ukupnog broja šteta za rješavanje 93,8% riješeno, što je na malo višem nivou u odnosu na 2023. godinu (93%).

Posmatrano prema grupama osiguranja, stepen ažurnosti u rješavanju šteta životnih osiguranja u 2024. godini je bio na nivou od 90% (2023: 90,3%). Stepem ažurnosti u rješavanju šteta neživotnih osiguranja je iznosio 93,9% (2023: 93,1%).

Tabela 14. Ažurnost u rješavanju šteta po vrstama osiguranja na nivou tržišta na dan 31.12.2024. godine

Redni broj	Vrsta osiguranja	Broj riješenih šteta	Ukupan broj šteta	% ažurnosti
1	Osiguranje od posljedica nezgode	9.576	10.279	93,2%
2	Zdravstveno osiguranje	44.864	46.195	97,1%
3	Osiguranje motornih vozila	4.484	4.883	91,8%
4	Osiguranje šinskih vozila	13	15	86,7%
5	Osiguranje vazduhoplova	1	1	100,0%
6	Osiguranje plovnih objekata	3	5	60,0%
7	Osiguranje robe u prevozu	149	153	97,4%
8	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	372	411	90,5%
9	Ostala osiguranja imovine	1.852	2.100	88,2%
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	16.762	18.941	88,5%
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	204	204	100,0%
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	22	26	84,6%
13	Osiguranje od opšte odgovornosti za štetu	174	254	68,5%
14	Osiguranje kredita	69	84	82,1%
15	Osiguranje jemstva	73	74	98,6%
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	678	687	98,7%

17	Osiguranje troškova pravne zaštite	0	1	0,0%
18	Putno osiguranje	6.969	7.517	92,7%
19	Druge vrste neživotnih osiguranja	6	7	85,7%
Ukupno neživotna osiguranja		86.271	91.837	93,9%
20	Osiguranje života	2.828	3.038	93,1%
21	Rentno osiguranje	34	45	75,6%
22	Dopunsko osiguranje	666	837	79,6%
23	Druge vrste životnih osiguranja	5	5	100,0%
Ukupno životna osiguranja		3.533	3.925	90,0%
UKUPNO		89.804	95.762	93,8%

Iznos riješenih šteta

Bruto riješene štete na kraju 2024. godine iznosile su 60 mil. EUR, što predstavlja rast od 20,6% u odnosu na 2023. godinu (2023: 49,8 mil. EUR). Ovom rastu doprinio je rast broja odštetnih zahtjeva, i rast troškova rješavanja odštetnih zahtjeva, uslijed inflatornih kretanja u ekonomiji. Društva za osiguranje su i uslovima značajnog rasta troškova, zadržala visok nivo ažurnosti u rješavanju i isplati odštetnih zahtjeva. Bruto riješene štete neživotnih osiguranja iznosile su 44,7 mil. EUR, što je za 15,4% više u odnosu na 2023. godinu (2023: 38,8 mil. EUR), dok su bruto riješene štete životnih osiguranja iznosile 15,3 mil. EUR što je za 38,9% više nego u 2023. godini (2023: 11 mil. EUR).

Grafikon 7. Riješene štete i bruto fakturisana premija

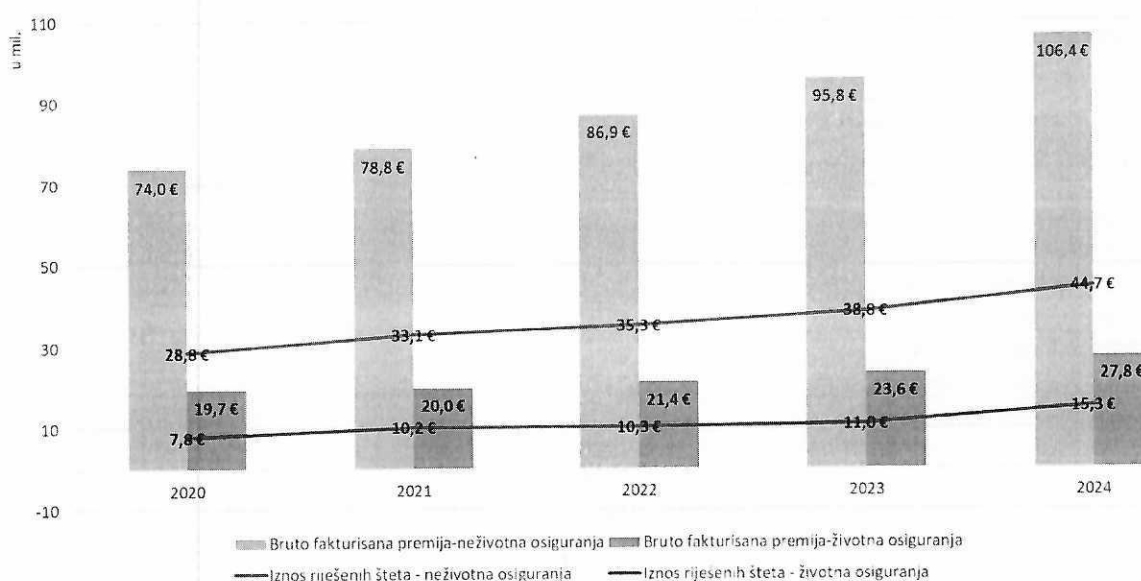

Tabela 15. Iznos riješenih šteta po vrstama osiguranja na nivou tržišta za 2023. i 2024. godinu

Redni broj	Vrsta osiguranja	2023	2024	Promjene %
1	Osiguranje od posljedica nezgode	6.189.727	6.370.114	2,9%
2	Zdravstveno osiguranje	2.646.613	3.455.732	30,6%
3	Osiguranje motornih vozila	4.827.156	6.398.299	32,5%
4	Osiguranje šinskih vozila	-	336.765	-
5	Osiguranje vazduhoplova	38.643	54.560	41,2%
6	Osiguranje plovnih objekata	-	1.602	-
7	Osiguranje robe u prevozu	30.437	28.711	-5,7%
8	Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	724.807	1.158.794	59,9%
9	Ostala osiguranja imovine	3.694.005	1.946.776	-47,3%
10	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	18.495.048	23.385.256	26,4%
11	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	16.425	19.606	19,4%
12	Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	9.266	14.360	55,0%
13	Osiguranje od opšte odgovornosti za štetu	151.910	293.458	93,2%
14	Osiguranje kredita	184.863	381.931	106,6%
15	Osiguranje jemstva	42.872	62.993	46,9%
16	Osiguranje finansijskih gubitaka	1.064.070	92.026	-91,4%
17	Osiguranje troškova pravne zaštite	-	-	-
18	Putno osiguranje	660.262	748.142	13,3%
19	Druge vrste neživotnih osiguranja	535	250	-53,2%
Ukupno neživotna osiguranja		38.776.639	44.749.374	15,4%
20	Osiguranje života	10.380.751	14.411.917	38,8%
21	Rentno osiguranje	52.324	53.729	2,7%
22	Dopunsko osiguranje lica uz osiguranje života	565.365	815.424	44,2%
23	Druge vrste životnih osiguranja	2.065	3.860	86,9%
Ukupno životna osiguranja		11.000.505	15.284.930	38,9%
UKUPNO		49.777.143	60.034.304	20,6%

Kombinovana kvota

Na tržištu osiguranja je u 2024. godini ostvarena neto kombinovana kvota na nivou cijelog tržišta od 0,86 (2023: 0,82). Neto kombinovana kvota neživotnih osiguranja iznosila je 0,90 (2023: 0,86), dok je kod životnih osiguranja kvota za 2023. godinu iznosila 0,75 (2023: 0,67). Kod grupe neživotnih osiguranja, najveći uticaj na rezultate je imala neto kombinovana kvota obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, koja je i pored inflatornih uticaja ostvarila zadovoljavajuću profitabilnost u 2024. godini i koja i dalje predstavlja glavni generator likvidnosti i profitabilnosti u segmentu neživotnih osiguranja.

Grafikon 8. Obračun kombinovanih kvota, kvota šteta i kvota troškova, po grupama osiguranja

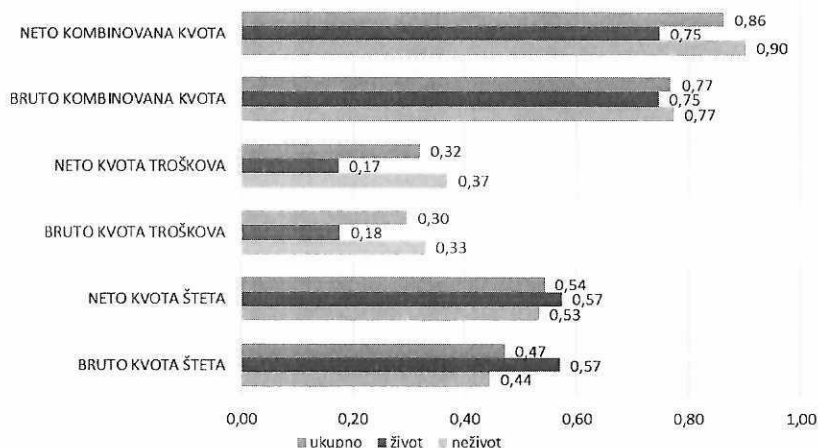

Tabela 16. Obračun kombinovanih kvota, kvota šteta i kvota troškova, po vrstama osiguranja

	BRUTO KVOTA ŠTETA		NETO KVOTA ŠTETA		BRUTO KVOTA TROŠKOVA		NETO KVOTA TROŠKOVA		BRUTO KOMBINOVANA KVOTA		NETO KOMBINOVANA KVOTA	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
vrsta osiguranja 01	0,53	0,57	0,52	0,55	0,32	0,33	0,32	0,33	0,85	0,90	0,84	0,89
podvrsta osiguranja 01.7	0,07	0,13	0,07	0,13	0,35	0,38	0,36	0,38	0,42	0,50	0,43	0,51
vrsta osiguranja 02	0,61	0,53	0,61	0,53	0,38	0,31	0,38	0,30	0,99	0,84	0,99	0,84
vrsta osiguranja 03	0,67	0,66	0,72	0,68	0,32	0,33	0,34	0,34	0,99	0,99	1,05	1,02
vrsta osiguranja 04	1,84	0,06	1,05	0,03	0,21	0,25	0,54	0,91	2,05	0,31	1,59	0,93
vrsta osiguranja 05	0,11	-0,01	0,11	0,03	0,19	0,18	1,14	1,06	0,31	0,17	1,26	1,09
vrsta osiguranja 06	-0,51	-0,72	-0,67	0,38	0,21	0,24	0,68	1,23	-0,30	-0,48	0,01	1,61
vrsta osiguranja 07	0,05	0,09	0,07	0,10	0,30	0,41	0,46	0,69	0,35	0,50	0,53	0,79
vrsta osiguranja 08	0,18	0,24	0,35	0,30	0,38	0,39	0,61	0,64	0,56	0,63	0,96	0,95
vrsta osiguranja 09	-0,06	0,55	0,30	0,41	0,33	0,37	0,73	0,79	0,27	0,92	1,02	1,21
vrsta osiguranja 10	0,54	0,50	0,54	0,51	0,32	0,29	0,33	0,29	0,86	0,79	0,86	0,80
podvrsta osiguranja 10.1	0,55	0,52	0,55	0,53	0,32	0,29	0,33	0,29	0,88	0,80	0,88	0,82
vrsta osiguranja 11	0,02	0,01	0,04	0,13	0,16	0,16	3,92	6,28	0,17	0,17	3,95	6,41
podvrsta osiguranja 11.1	0,02	0,01	0,03	0,13	0,16	0,16	3,92	6,28	0,17	0,17	3,95	6,41
vrsta osiguranja 12	0,03	0,00	0,08	0,00	0,37	0,38	0,44	0,46	0,41	0,39	0,52	0,46
podvrsta osiguranja 12.1	0,03	-0,06	0,08	-0,11	0,36	0,37	0,43	0,43	0,39	0,31	0,51	0,32
vrsta osiguranja 13	0,02	-0,33	0,06	-0,05	0,38	0,36	0,64	0,60	0,40	0,03	0,70	0,55
vrsta osiguranja 14	0,40	0,31	0,41	0,44	0,42	0,26	0,61	0,34	0,82	0,57	1,01	0,78
vrsta osiguranja 15	0,87	0,72	0,89	0,75	0,33	0,49	0,33	0,49	1,20	1,21	1,22	1,24
vrsta osiguranja 16	0,26	3,25	0,34	0,68	0,40	0,67	0,50	0,84	0,66	3,92	0,84	1,52
vrsta osiguranja 17	0,00	-0,10	-0,01	-0,11	0,39	0,31	0,39	0,30	0,38	0,21	0,38	0,19
vrsta osiguranja 18	0,61	0,55	0,55	0,43	0,47	0,42	0,54	0,48	1,08	0,97	1,09	0,92
vrsta osiguranja 19	0,03	-0,04	0,07	-0,06	0,78	0,97	1,75	1,09	0,81	0,93	1,83	1,03
UKUPNO	0,44	0,48	0,53	0,51	0,33	0,32	0,37	0,35	0,77	0,80	0,90	0,86
vrsta osiguranja 20	0,59	0,49	0,59	0,49	0,18	0,19	0,17	0,19	0,77	0,69	0,76	0,68
vrsta osiguranja 21	1,65	2,13	1,65	2,13	0,26	0,28	0,25	0,27	1,91	2,40	1,89	2,39
vrsta osiguranja 22	0,42	0,29	0,42	0,30	0,19	0,20	0,22	0,23	0,60	0,49	0,64	0,53
vrsta osiguranja 23	0,01	0,03	0,01	0,03	0,14	0,17	0,14	0,17	0,15	0,20	0,15	0,20
UKUPNO	0,57	0,48	0,57	0,48	0,18	0,19	0,17	0,19	0,75	0,67	0,75	0,67

3.6 KONCENTRACIJA TRŽIŠTA OSIGURANJA

Herfindahl-Hirschman indeks (HHI)

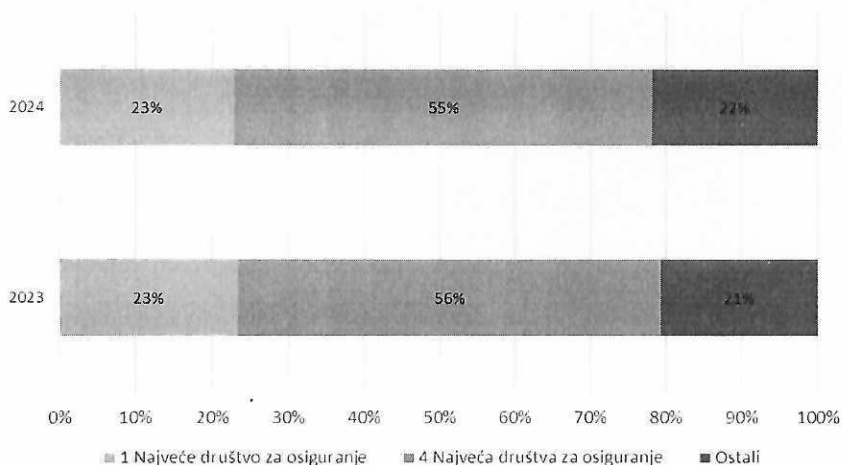
Za utvrđivanje nivoa koncentracije tržišta osiguranja koristi se Herfindahl-Hirschman indeks (HHI)²⁵, čija se vrijednost može kretati u intervalu od 0 do 10.000. Vrijednost indeksa koja je bliža nuli označava da tržište ima veliki broj društava približno istog tržišnog učešća tj. da se radi o tržištu sa visokim nivoom konkurencije. Vrijednost indeksa bliža 10.000 označava da je tržište koncentrisano, odnosno da na tržištu postoji monopol. Vrijednost Herfindahl-Hirschman indeksa, u 2024. godini bilježi pad u odnosu na 2023. godinu, i iznosi 1.688,5.

Tabela 17. Herfindahl-Hirschman indeks po društvima za osiguranje u 2023. i 2024. godini

Naziv društva	2023 ²⁶			2024		
	Bruto premija	Učešće	HHI	Bruto premija	Učešće	HHI
Generali osiguranje Montenegro	12.834.495	10,7%	115,4	13.810.658	10,3%	105,9
Grawe neživotno osiguranje	8.684.507	7,3%	52,9	10.246.966	7,6%	58,3
Lovćen osiguranje	36.481.323	30,5%	932,7	39.879.600	29,7%	883,1
Sava osiguranje	20.670.382	17,3%	299,4	22.653.604	16,9%	285,0
Uniqa neživotno osiguranje	17.160.184	14,4%	206,4	19.832.384	14,8%	218,4
Grawe osiguranje	7.519.425	6,3%	39,6	7.450.639	5,6%	30,8
Lovćen životno osiguranje	5.307.170	4,4%	19,7	6.539.373	4,9%	23,7
Uniqa životno osiguranje	1.639.285	1,4%	1,9	1.656.868	1,2%	1,5
Wiener Stadtische životno osiguranje	9.156.955	7,7%	58,8	12.124.059	9,0%	81,6
UKUPNO	119.453.725	110,3%	1.726,8	134.194.151	100,0%	1.688,5

Indikator koncentracija tržišta osiguranja

Grafikon 9. Indikator Koncentracija tržišta osiguranja u Crnoj Gori u 2023. i 2024. godini

Indikator Koncentracija tržišta osiguranja je mjera tržišnog učešća koje ostvaruju najveće kompanije na tržištu. Na grafikonu je prikazana koncentracija koju ostvaruju jedno i četiri najveća

²⁵ HHI se dobija kada se tržišna učešća svakog osiguravajućeg društva pojedinačno kvadriraju i međusobno saberu.

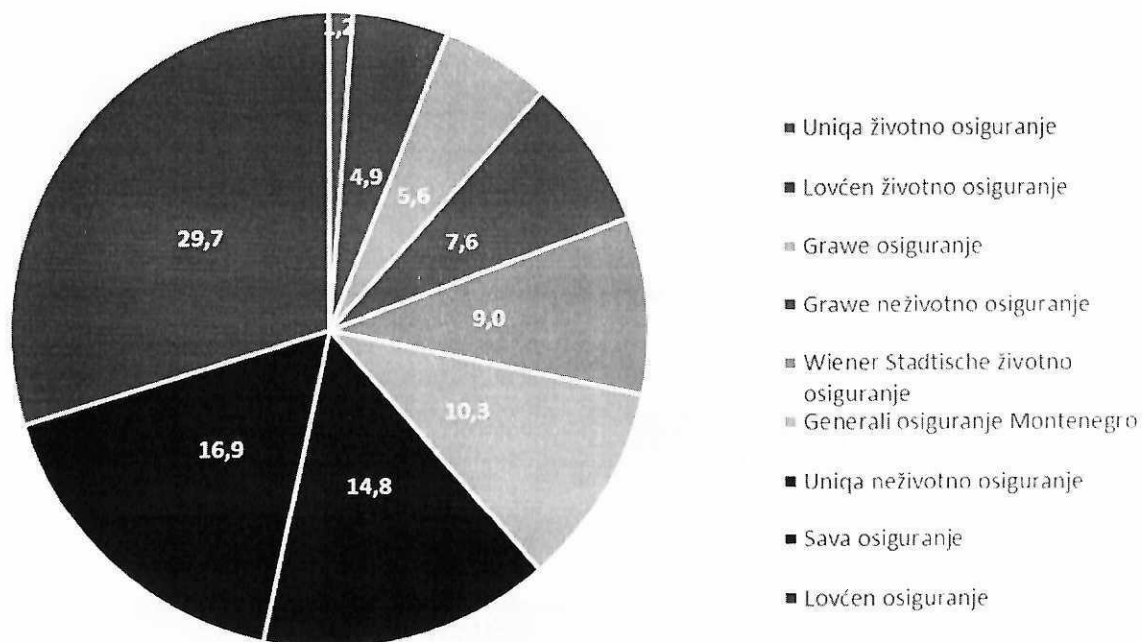
²⁶ Ažuriran podatak za 2023. godinu.

osiguravača u Crnoj Gori u odnosu na ostale kompanije na tržištu, mjereno prema bruto fakturisanoj premiji.

3.7 TRŽIŠNO UČEŠĆE DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE

Prema rasporedu tržišnog učešća, najveće tržišno učešće mjereno premijom zadržalo je Lovćen osiguranje sa 29,7% učešća, odnosno sa 39,9 mil. EUR premije, zatim slijede: Sava osiguranje sa 16,9% učešća (22,7 mil. EUR), Uniqa neživotno osiguranje sa 14,8% (19,8 mil. EUR), Generali osiguranje Montenegro sa 10,3% (13,8 mil. EUR), Wiener Städtische životno osiguranje sa 9% (12,1 mil. EUR), Grawe neživotno osiguranje sa 7,6% (10,2 mil. EUR), Grawe osiguranje sa 5,6% (7,5 mil. EUR), Lovćen životna osiguranja sa 4,9% (6,5 mil. EUR) i Uniqa životno osiguranje sa 1,2% (1,7 mil. EUR).

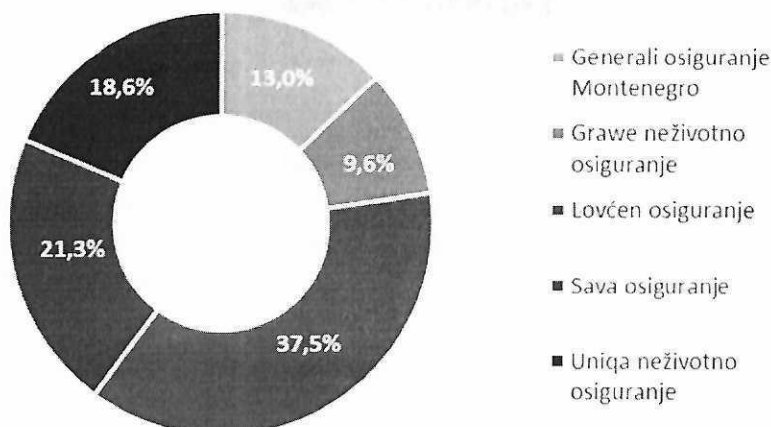
Grafikon 10. Tržišno učešće društava za osiguranje posmatrano prema premiji u 2024. godini (%)

Struktura tržišnog učešća društava za osiguranje u premiji neživotnog osiguranja

U premiji neživotnih osiguranja, najveće učešće od 37,5% i dalje ima Lovćen osiguranje. Nadalje, raspored društva prema tržišnom učešću u ovom segmentu je: Sava osiguranje sa učešćem od 21,3%, Uniqa neživotno osiguranje sa 18,6%, Generali osiguranje Montenegro sa 13% i Grawe neživotno osiguranje sa 9,6%.

Grafikon 11. Učešće društava neživotnog osiguranja u premiji neživotnog osiguranja u 2024. godini

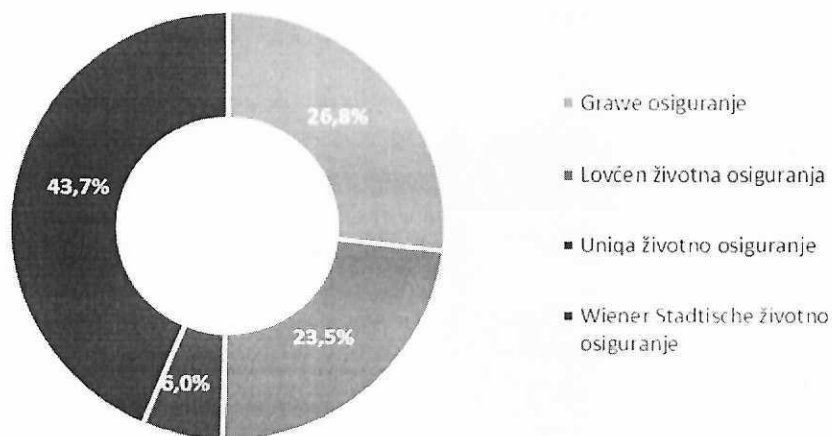

Od društava koja obavljaju poslove neživotnih osiguranja rast učešća u premiji neživotnih osiguranja ostvarilo je društvo Uniqa neživotno osiguranje za 0,7 p.p i Grawe neživotno osiguranje za 0,6 p.p. dok je do pada došlo kod Lovćen osiguranje za 0,6 p.p, Generali osiguranje Montenegro 0,4 p.p. i Sava osiguranje za 0,3 procentna poena.

Struktura tržišnog učešća društava za osiguranje u premiji životnog osiguranja

Posmatrano prema strukturi tržišnog učešća društava koja obavljaju poslove životnih osiguranja, u 2024. godini najveće učešće od 43,7% premije životnih osiguranja je ostvarilo Wiener Städtische životno osiguranje, zatim Grawe osiguranje sa 26,8%, Lovćen životna osiguranja sa učešćem od 23,5% i Uniqa životno osiguranje sa 6%.

Grafikon 12. Učešće društava životnog osiguranja u premiji životnog osiguranja u 2024. godini

Od društava koja obavljaju poslove životnih osiguranja, rast učešća u premiji životnih osiguranja ostvarila su društva Wiener Städtische životno osiguranje 4,9 p.p i Lovćen životna osiguranja za 1,1 p.p, dok je do pada došlo kod Grawe osiguranja za 5 p.p. i Uniqa životnog osiguranja za 1 p.p.

3.8 OBAVEZNA OSIGURANJA U SAOBRAĆAJU²⁷

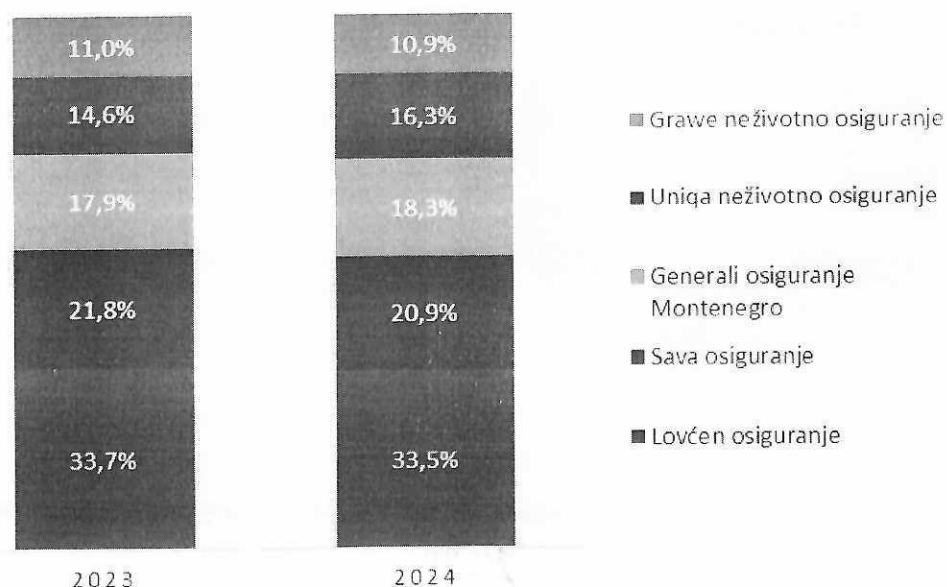
Ukupna premija obaveznih osiguranja u saobraćaju²⁸ u 2024. godini iznosila je 47,2 mil. EUR, što predstavlja rast od 3,8 mil. EUR odnosno za 8,8% (2023: 43,4 mil. EUR). Do rasta premije obaveznih osiguranja u saobraćaju došlo je usljed rasta premije obaveznog osiguranja vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima za 3,8 mil. EUR (9,2%) i obaveznog osiguranja vlasnika, odnosno korisnika plovnih objekata od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima za 71 hilj. EUR (17,1%).

Učešće premije obaveznih osiguranja u saobraćaju u premiji neživotnih osiguranja u 2024. godini je iznosilo 44,4%, a u ukupnoj premiji 35,2%.

Tabela 18. Struktura premije obaveznih osiguranja u saobraćaju u 2023. i 2024. godini

Obavezna osiguranja u saobraćaju	2023		2024		Index 2024/2023
	Premija (EUR)	Učešće	Premija (EUR)	Učešće	
Obavezno osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nezgode	398.462	0,9%	367.067	0,8%	92,1
Obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima	41.677.934	96,0%	45.493.921	96,3%	109,2
Obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima	918.508	2,1%	889.305	1,9%	96,8
Obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika plovnih objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima	418.953	1,0%	490.430	1,0%	117,1
UKUPNO	43.413.857²⁹	100,0%	47.240.723	100,0%	108,8

Grafikon 13. Učešće društava za neživotno osiguranje u ukupnoj premiji obaveznih osiguranja u saobraćaju za 2023. i 2024. godinu

²⁷ Obavezna osiguranja u saobraćaju definisana su Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju ("Službeni list Crne Gore", br. 146/21).

²⁸ Prikazana su obavezna osiguranja bez graničnog osiguranja.

²⁹ Ažuriran podatak za 2023. godinu.

U strukturi premije obaveznih osiguranja u saobraćaju u 2024. godini najveći udio ostvarilo je obavezno osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima koje čini 96,3% ukupne premije obaveznog osiguranja u saobraćaju (2023: 96%).

3.9 ŽIVOTNA OSIGURANJA

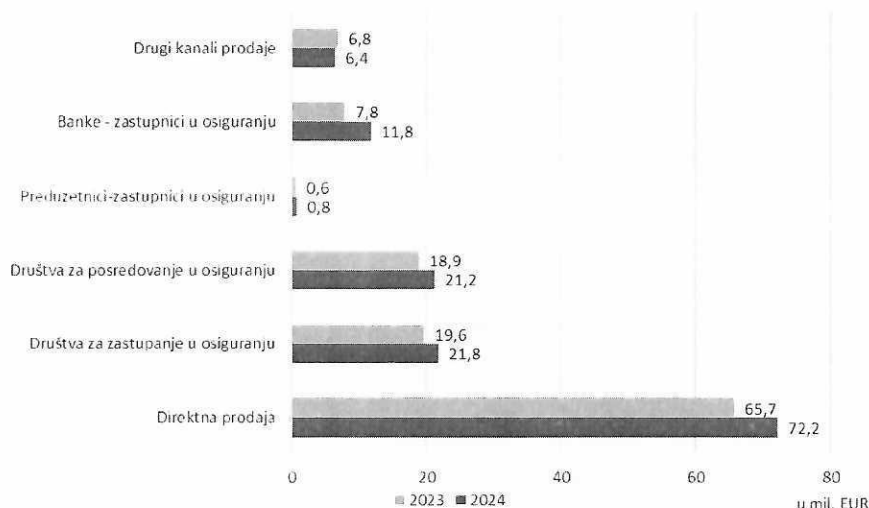
Posmatrano prema vrstama osiguranja najzastupljenija vrsta je osiguranje života sa ukupnom premijom od 25,4 mil. EUR (91,4% ukupne premije životnog osiguranja). Pored ove vrste, značajno učešće od 7% u premiji životnih osiguranja ima dopunsko osiguranje lica uz osiguranje života gdje je fakturisano 1,9 mil. EUR, koje zajedno sa osiguranjem života čini 98,4% ukupne premije životnih osiguranja.

U segmentu životnih osiguranja, započela je prodaja "unit-linked" proizvoda koji predstavlja kombinaciju životnog osiguranja i ulaganja u investicione fondove, kod kojih ugovarač osiguranja preuzima na sebe rizik ulaganja.

3.10 KANALI DISTRIBUCIJE U OSIGURANJU

Crnogorski osiguravači su se i u 2024. godini u određenoj mjeri orijentisali na primjenu savremenih tehnoloških rješenja, prije svega kroz uspostavljanje novih digitalnih servisa za korisnike, koji funkcionišu samostalno ili kao dodatni servis uz tradicionalne kanale distribucije (prijava osiguranog slučaja putem digitalnih platformi, podnošenje odštetnog zahtjeva za štetu na vozilima putem mobilne aplikacija, digitalna polisa, sistem upravljanja odnosa sa klijentom -tzv. customer engagement platforme, underwriting, prijava osiguranog slučaja putem digitalnih platformi, interaktivne web stranice, online plaćanje premije platnim karticama i preko wallet aplikacije Digitalni kiosk, usluha telemedicine, odnosno online konsultacije sa doktorom uz zdravstveno osiguranje, Viber bot alat uz putno osiguranje, dr.).

Grafikon 14. Premija po kanalima distribucije u osiguranju za 2023. i 2024. godinu

Najveći udio u distribuciji proizvoda osiguranja u 2024. godini ostvaren je putem direktne prodaje, sa učešćem od 53,8% (72,2 mil. EUR) u ukupnoj bruto premiji. Osim direktne prodaje, značajan udio ostvaren je putem društava za zastupanje u osiguranju sa učešćem od 16,2% (21,8 mil. EUR), zatim društava za posredovanje u osiguranju sa učešćem od 15,8% (21,2 mil. EUR), putem banaka - zastupnika u osiguranju sa učešćem od 8,8% (11,8 mil. EUR), putem drugih kanala prodaje sa učešćem od 4,8% (6,4 mil. EUR) i putem preduzetnika – zastupnika u osiguranju sa učešćem od 0,6% (770 hilj. EUR) u ukupnoj premiji.

Posmatrano prema kanalima distribucije, ukupno eksterni kanali prodaje su u 2024. godini ostvarili rast učešća u ukupnoj premiji za 1,2 procentna poena u odnosu na 2023. godinu. Do najvećeg rasta je došlo kod banaka-zastupnika u osiguranju za 2,2 procentna poena, dok je do pada učešća došlo kod drugih kanala prodaje i društava za zastupanje za 0,9 i 0,2 procentna poena, respektivno.

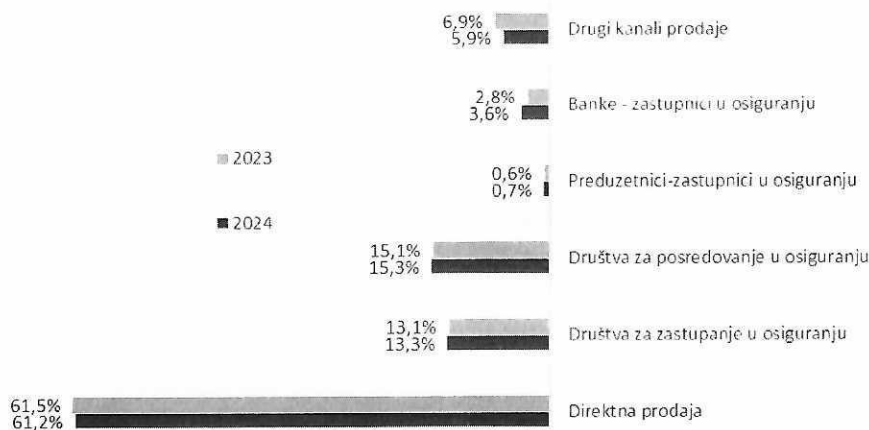
Tabela 19. Učešće bruto fakturisane premije u ukupnoj premiji po kanalima distribucije

Kanali distribucije	Direktna prodaja	Društva za zastupanje u osiguranju	Društva za posredovanje u osiguranju	Preduzetnici-zastupnici u osiguranju	Banke - zastupnici u osiguranju	Drugi kanali prodaje
2024. godina	53,8%	16,2%	15,8%	0,6%	8,8%	4,8%
2023. godina	55,0%	16,4%	15,8%	0,5%	6,6%	5,7%
Promjene (PP) (2024/2023)	-1,2%	-0,2%	0,0%	0,1%	2,2%	-0,9%

Zastupljenost kanala distribucije se značajno razlikuje kod životnih i neživotnih osiguranja. Kod neživotnih osiguranja, dominantna je direktna prodaja, dok kod životnih osiguranja vodeći kanal predstavljaju banke – zastupnici u osiguranju, uz ravnomjernu raspodjelu između društava za posredovanje i direktne prodaje.

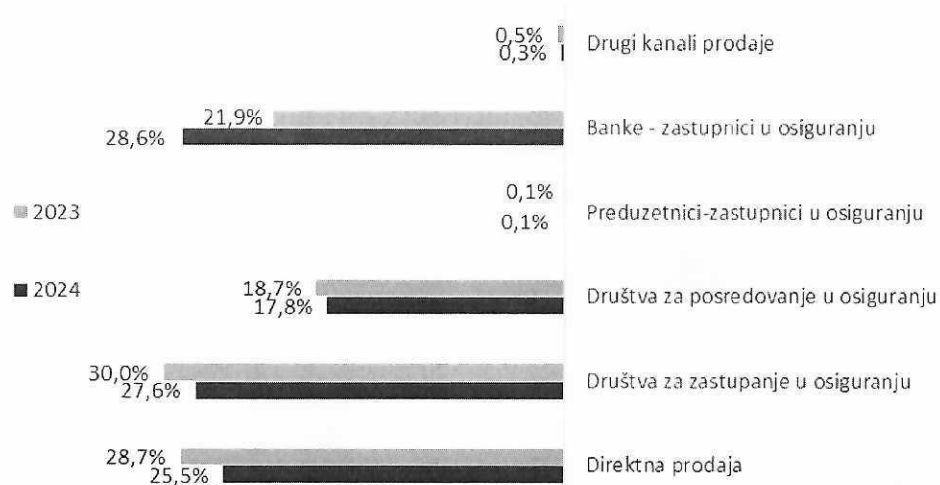
U segmentu neživotnih osiguranja tokom 2024. godine, dominantan kanal distribucije bio je direktna prodaja, sa učešćem od čak 61,2% u ukupnoj premiji neživotnih osiguranja, zatim putem društava za posredovanje sa učešćem od 15,3%, dok su društva za zastupanje učestvovala sa 13,3%. Bankarski kanal prodaje imao je ograničeno učešće od 3,6%, što je očekivano s obzirom da je fokus banaka primarno na životnim osiguranjima. Ostali kanali prodaje ostvarili su ukupno 6,6% (uključujući 5,9% iz drugih kanala prodaje i 0,7% od preduzetnika-zastupnika u osiguranju) učešća u premiji neživotnih osiguranja.

Grafikon 15. Učešće kanala distribucije u premiji neživotnog osiguranja (2023. i 2024. godina)

U 2024. godini najveći udio u distribuciji proizvoda životnih osiguranja ostvaren je putem banaka-zastupnika u osiguranju, koje su generisale 28,6% ukupne bruto premije životnih osiguranja. Ovaj podatak potvrđuje značaj banaka kao ključnih partnera u prodaji životnih osiguranja, posebno kroz prodaje sa kreditnim i štednim proizvodima. Društva za zastupanje u osiguranju ostvarila su 27,6% premije životnih osiguranja, dok je direktna prodaja osiguravača činila 25,5%. Društva za posredovanje u osiguranju učestvovala su sa 17,8%, dok su drugi kanali prodaje i preduzetnici-zastupnici u osiguranju (0,3% i 0,1% redom) imali relativno mala učešća, što ukazuje na ograničenu zastupljenost alternativnih kanala distribucije.

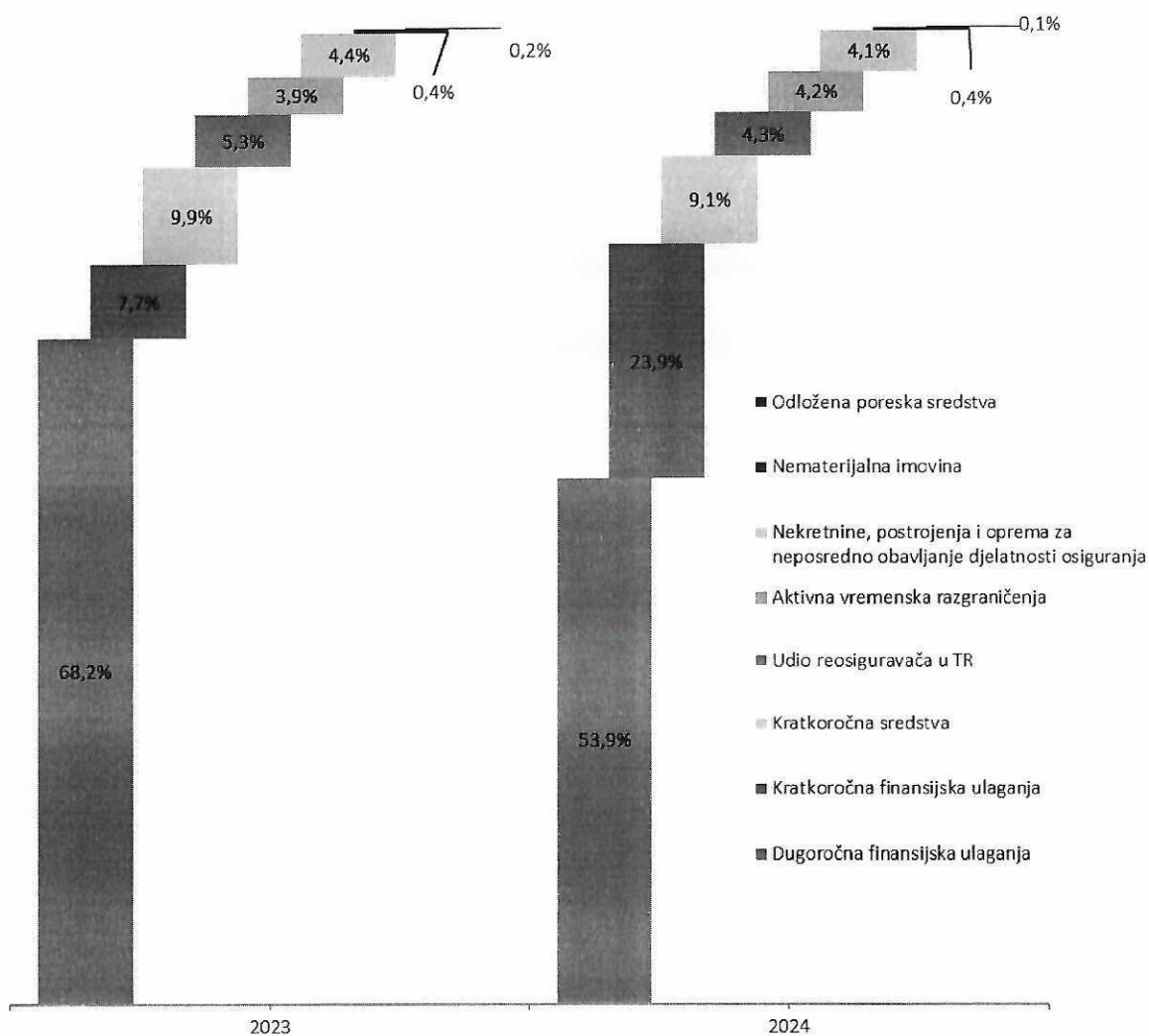
Grafikon 16. Učešće kanala distribucije u premiji životnog osiguranja (2023. i 2024. godina)

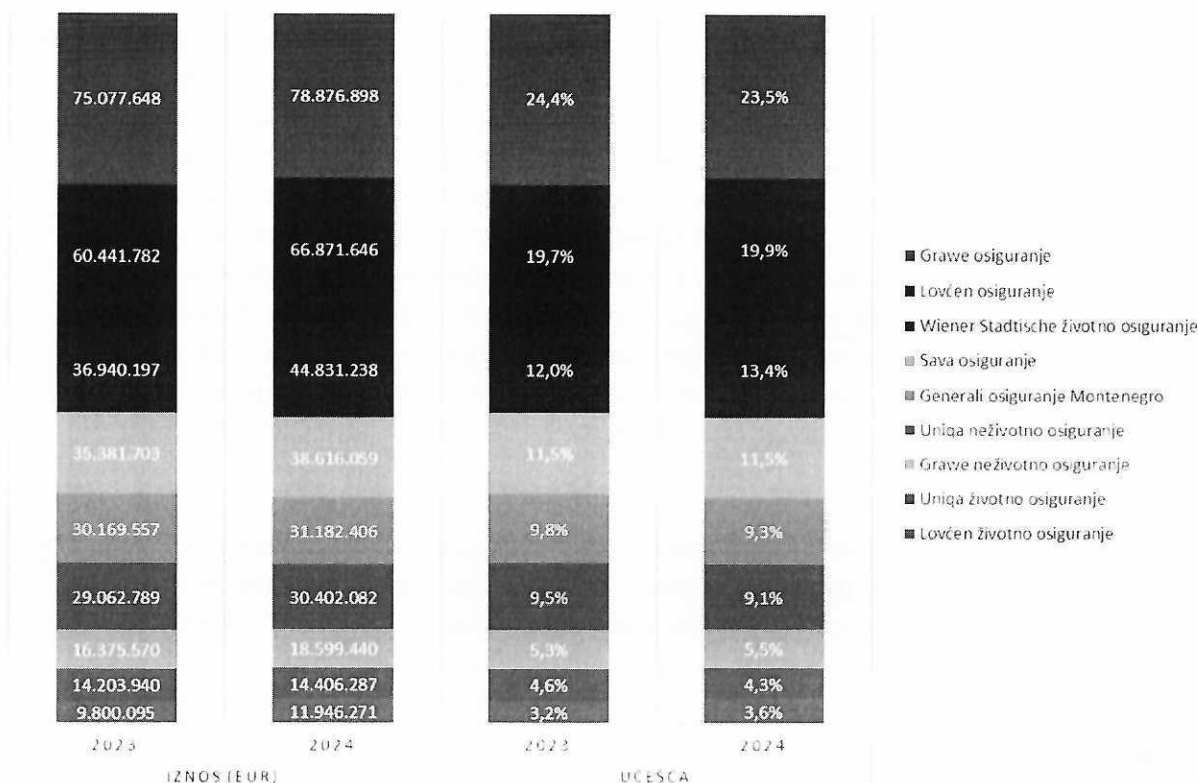
4. STRUKTURA AKTIVE

Vrijednost aktive društava za osiguranje na agregatnom nivou, na dan 31.12.2024. godine, iznosila je 335,7 mil. EUR, što predstavlja rast od 9,2% u odnosu na vrijednost aktive na dan 31.12.2023. godine. U strukturi aktive najznačajniju kategoriju predstavljaju „dugoročna finansijska ulaganja“ sa učešćem od 53,9%, zatim slijede „kratkoročna finansijska ulaganja“ sa učešćem od 23,9% i „kratkoročna sredstva“ sa učešćem od 9,1%.

Grafikon 17. Struktura agregatne aktive na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine

Grafikon 18. Učešće društava za osiguranje u agregatnoj aktivi na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine

Bilansne kategorije u okviru aktive društava za osiguranje

Posmatrano prema vrijednostima osnovnih kategorija aktive na dan 31.12.2024. godine pad je zabilježen u kategoriji „dugoročna finansijska ulaganja“ za 13,6% (28,6 mil. EUR) i „udio reosiguravača u tehničkim rezervama“ za 10,6% (1,7 mil. EUR), kategorija „odložena poreska sredstva“ za 71,1% (482 hilj. EUR) i „nematerijalna imovina“ za 5,5% (71 hilj. EUR). Kategorija koja je na kraju 2024. godine u najznačajnijoj mjeri doprinijela rastu vrijednosti aktive na nivou crnogorskog tržišta osiguranja je kategorija „kratkoročna finansijska ulaganja“ koja je iznosila 80,4 mil. EUR i ostvarila rast od 239,9%, odnosno u ukupnom iznosu od 56,7 mil. EUR, najviše iz razloga reklasifikacije obveznica iz dugoročnih u kratkoročne, kao i rasta kupovine kratkoročnih obveznica. Rast je zabilježen i u kategorijama „aktivna vremenska razgraničenja“ za 18,9% (2,3 mil. EUR), „nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja“ za 1% (135 hilj. EUR) i „kratkoročna sredstva“ za 0,1% odnosno 42 hilj. EUR u poređenju sa 2023. godinom.

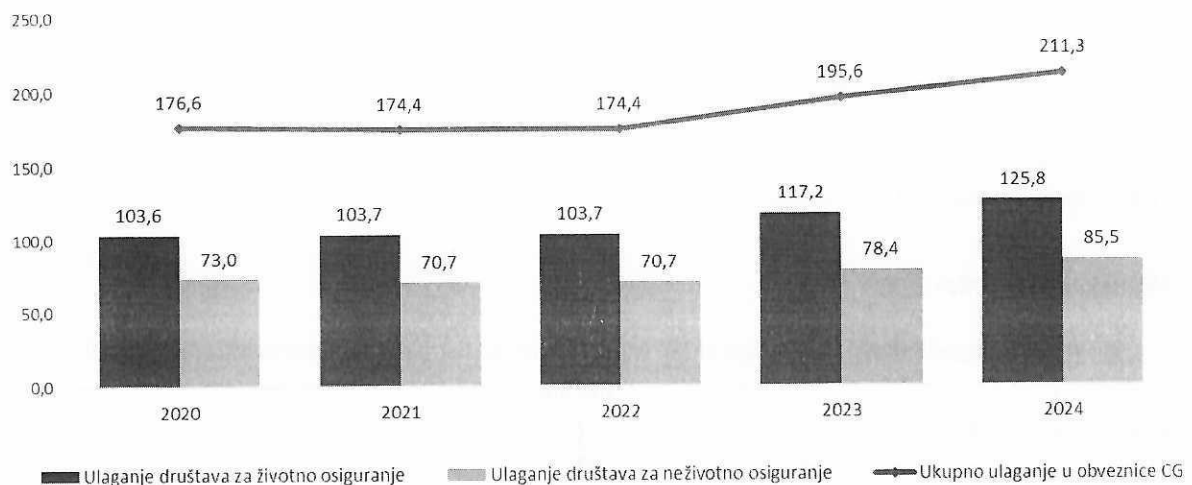
Ulaganja u obveznice

Nedovoljna aktivnost na crnogorskom tržištu kapitala, kao i značajni transakcioni troškovi na inostranim tržištima kapitala uticali su na investicionu politiku crnogorskih osiguravača u 2024. godini. Sektor osiguranja je nastavio investicionu politiku dominantnog ulaganja sredstava u državne obveznice, kao kategoriju investicione imovine, koju prema procjenama osiguravača, karakteriše prihvatljivi nivo rizika, zadovoljavajući prinosi i likvidnost. Ukupna ulaganja društava za osiguranje u

obveznice su, na dan 31.12.2024. godine, iznosila 240,3 mil. EUR (2023: 211,8 mil. EUR), što predstavlja 71,6% ukupne aktive sektora osiguranja. Najveći dio ulaganja (211,3 mil. EUR) se odnosio na ulaganja u obveznice čiji je emitent država Crna Gora (2023: 195,6 mil. EUR), što upućuje na visok nivo koncentracije ukupnih ulaganja osiguravača i izloženost prema kreditnom riziku jednog emitenta. Od ukupnog iznosa ulaganja u obveznice države Crne Gore, društva su 152,1 mil. EUR plasirala u dugoročne državne obveznice, a 59,2 mil. EUR, u kratkoročne državne obveznice. Nakon dvije godine kontinuiranog pada vrijednosti crnogorskih državnih obveznica, cijene obveznica su zabilježile značajan rast u 2023. godini i taj trend je nastavljen u 2024. godini, što je značajno uticalo i na relativno smanjenje revalorizacionih rezervi društava za osiguranje na kraju 2024. godine u poređenju sa prethodnom godinom. Na dan 31.12.2024. evidentirana su ulaganja sredstava osiguravača u državne obveznice druge države (21,6 mil. EUR³⁰), u korporativne obveznice (7,2 mil. EUR) i fondove (131 hilj. EUR).

Posmatrano prema grupama osiguranja, društva za životno osiguranje uložila su na dan 31.12.2024. godine, uložila ukupno 134,7 mil. EUR u obveznice, od čega je 125,8 mil. EUR u državne obveznice Crne Gore (93,4% ukupnih ulaganja u obveznice društava za životno osiguranje), 5,9 mil. EUR³¹ u državne obveznice druge države (odnosno 4,4% ukupnih ulaganja u obveznice društava za životno osiguranje), dok je 2,9 mil. EUR uloženo u korporativne obveznice i fondove u drugoj zemlji (2,2% ukupnih ulaganja društava za životno osiguranja). U segmentu neživotnih osiguranja, društva za osiguranje su, na dan 31.12.2024. godine, uložila ukupno 105,6 mil. EUR u obveznice, od čega je 85,5 mil. EUR u državne obveznice Crne Gore (81% ukupnih ulaganja u obveznice društava za neživotno osiguranje), 15,6 mil. EUR u državne obveznice druge države (14,8% ukupnih ulaganja u obveznice društava za neživotno osiguranje) i 4,4 mil. EUR odnosno 4,2% uloženo u korporativne obveznice u drugoj zemlji.

Grafikon 19. Kretanje ulaganja društava za osiguranje u državne obveznice Crne Gore za period 2020-2024. godine

³⁰ Podatak uključuje i obveznice emitovane od strane Evropske unije.

³¹ Podatak uključuje i obveznice emitovane od strane Evropske unije.

5. STRUKTURA PASIVE

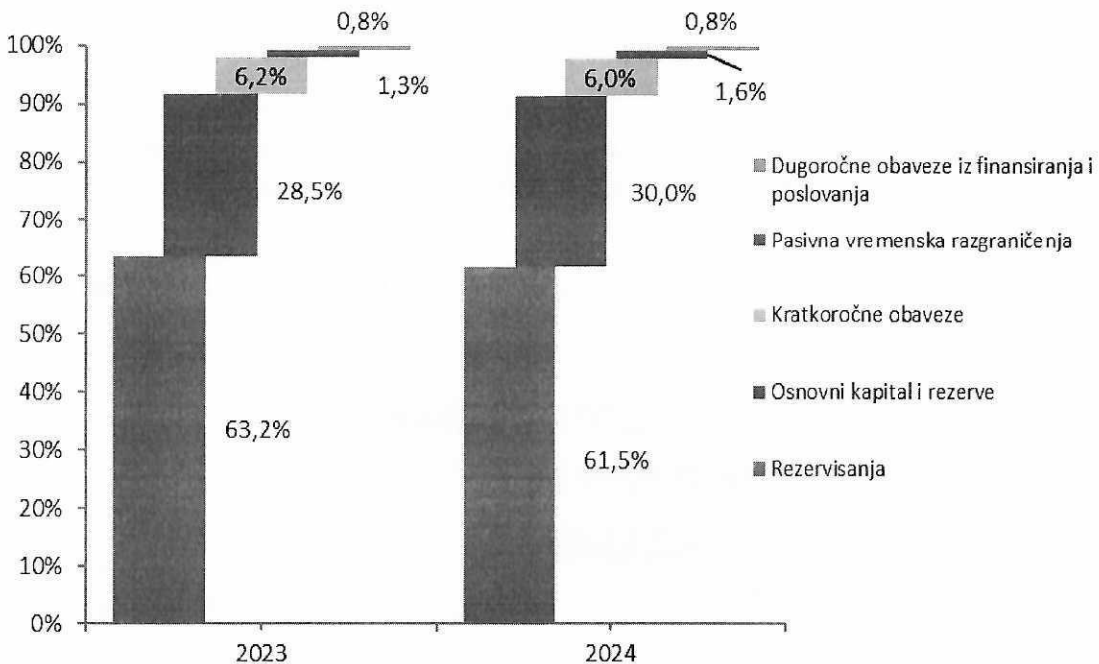
Vrijednost ukupne pasive na nivou svih društava za osiguranje u Crnoj Gori, na dan 31.12.2024. godine, iznosila je 335,7 mil. EUR, što predstavlja rast od 9,2% u odnosu na vrijednost ukupne pasive na dan 31.12.2023. godine.

Tabela 20. Struktura pasive društava za osiguranje na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine

	2023		2024		Index 2024/2023
	Iznos (EUR)	Učešće	Iznos (EUR)	Učešće	
Osnovni kapital i rezerve	87.521.144	28,5%	100.849.815	30,0%	115,2
Rezervisanja	194.445.864	63,2%	206.598.545	61,5%	106,2
Kratkoročne obaveze	18.986.988	6,2%	20.301.321	6,0%	106,9
Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja	2.476.827	0,8%	2.623.426	0,8%	105,9
Pasivna vremenska razgraničenja	4.022.457	1,3%	5.359.218	1,6%	133,2
UKUPNO	307.453.280	100%	335.732.325	100%	109,2

Sve kategorije pasive ostvarile su rast u odnosu na prethodnu godinu. Najveći rast u apsolutnom iznosu, u okviru ukupne pasive društava za osiguranje u 2024. godini ostvarila je kategorija „osnovni kapital i rezerve“, i to isključivo kod rezervi u iznosu od 13,3 mil. EUR, odnosno za 15,2%, kao i kategorija „rezervisanja“, koja obuhvata bruto tehničke rezerve društava za osiguranje i ostala rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade, otpremnine, štetne ugovore i sl, i to u iznosu od 12,2 mil. EUR, odnosno za 6,2% u odnosu na dan 31.12.2023. godine. Kategorije „pasivna vremenska razgraničenja“, „kratkoročne obaveze“ i „dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja“ su ostvarile rast od 1,34 mil. EUR, 1,31 mil. EUR i 147 hilj. EUR, redom, odnosno ukupno za 11% u odnosu na 2023. godinu.

Grafikon 20. Struktura pasive društava za osiguranje na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine

5.1 TEHNIČKE REZERVE

Društva za osiguranje su, u skladu sa Zakonom o osiguranju, dužna da na kraju svakog obračunskog perioda formiraju tehničke rezerve, koje predstavljaju rezervisani dio sredstava namijenjen za pokriće obaveza iz obavljanja poslova osiguranja.

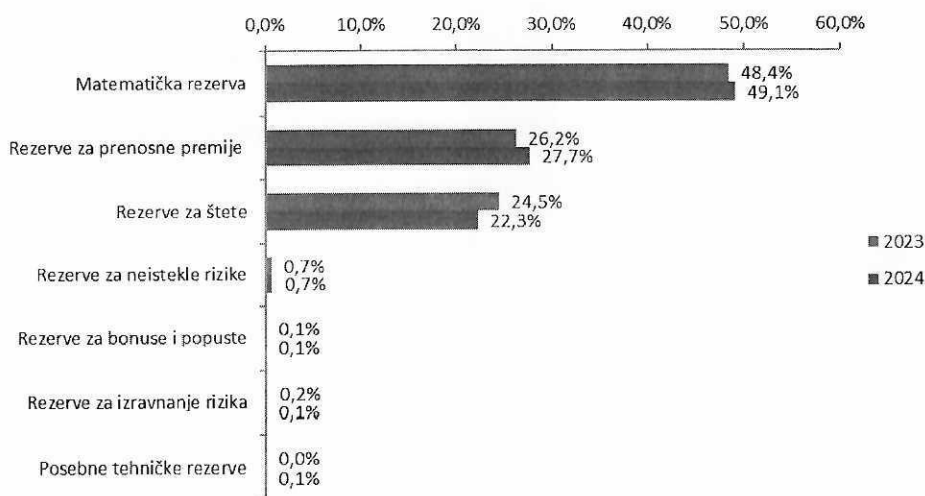
Bruto tehničke rezerve na dan 31.12.2024. godine, na nivou svih društava za osiguranje, iznosile su 204,7 mil. EUR, što predstavlja rast od 6,1% u odnosu na dan 31.12.2023. godine.

Tabela 21. **Struktura tehničkih rezervi društava za osiguranje na dan 31.12.2023. i 31.12.2024. godine**

Bruto tehničke rezerve	2023		2024		Index 2024/2023
	Iznos (EUR)	Učešće	Iznos (EUR)	Učešće	
Rezerve za prenosne premije	50.617.526	26,2%	56.707.568	27,7%	112,0
Rezerve za štete	47.157.956	24,5%	45.554.622	22,3%	96,6
Rezerve za bonuse i popuste	126.941	0,07%	191.757	0,1%	151,1
Rezerve za izravnanje rizika	290.241	0,2%	180.878	0,1%	62,3
Matematička rezerva	93.351.838	48,4%	100.527.183	49,1%	107,7
Rezerve za neistekle rizike	1.273.061	0,7%	1.382.162	0,7%	108,6
Posebne tehničke rezerve	15.158	0,0%	109.177	0,1%	720,3
UKUPNO	192.832.721	100%	204.653.347	100%	106,1

Najveći udio od 49,1% u ukupnim tehničkim rezervama društava za osiguranje na kraju 2024. godine ostvarila je matematička rezerva i to u iznosu od 100,5 mil. EUR, zatim rezerve za prenosne premije koje su iznosile 56,7 mil. EUR (27,7% ukupnih tehničkih rezervi), dok su rezerve za štete iznosile 45,6 mil. EUR (22,3% ukupnih tehničkih rezervi).

Grafikon 21. **Struktura tehničkih rezervi društava za osiguranje na dan 31. 12. 2023. i na dan 31. 12. 2024. godine**

Najveći nominalni rast u odnosu na 2023. godinu ostvarila je matematička rezerva za 7,2 mil. EUR (7,7%), rezerve za prenosne premije za 6,1 mil. EUR (odnosno za 12%), rezerve za neistekle rizike za 109 hilj. EUR (8,6%), posebne tehničke rezerve za 94 hilj. EUR (620,3%), kao i rezerve za bonuse i popuste za 65 hilj. EUR (51,1%). Istovremeno, u okviru bruto tehničkih rezervi pad su ostvarile rezerve za štete za 1,6 mil. EUR (3,4%) i rezerve za izravnjanje rizika 109 hilj. EUR (37,7%).

Posmatrano prema grupama osiguranja, *bruto tehničke rezerve* su na nivou svih društava koja obavljaju poslove neživotnih osiguranja iznosile 101,1 mil. EUR, na dan 31.12.2024. godine, dok su *neto tehničke rezerve* ove grupe osiguranja iznosile 86,8 mil. EUR. Vrijednost *bruto tehničkih rezervi* neživotnih osiguranja je veća u odnosu na kraj 2023. godine za 4,2%, odnosno za 4,1 mil. EUR, dok je vrijednost *neto tehničkih rezervi* ove grupe osiguranja veća za 7,1%, odnosno za 5,8 mil. EUR.

Bruto tehničke rezerve na nivou društava koja obavljaju poslove životnih osiguranja su iznosile 103,6 mil. EUR, dok su *neto tehničke rezerve* ove grupe osiguranja iznosile 103,2 mil. EUR. Vrijednost *bruto tehničkih rezervi* životnih osiguranja je porasla u odnosu na 2023. godinu za 8,1%, odnosno za 7,8 mil. EUR, dok je vrijednost *neto tehničkih rezervi* ove grupe porasla za 8,2%, odnosno za 7,8 mil. EUR.

Tabela 22. **Bruto i neto tehničke rezerve po grupama osiguranja na dan 31.12.2024. godine**

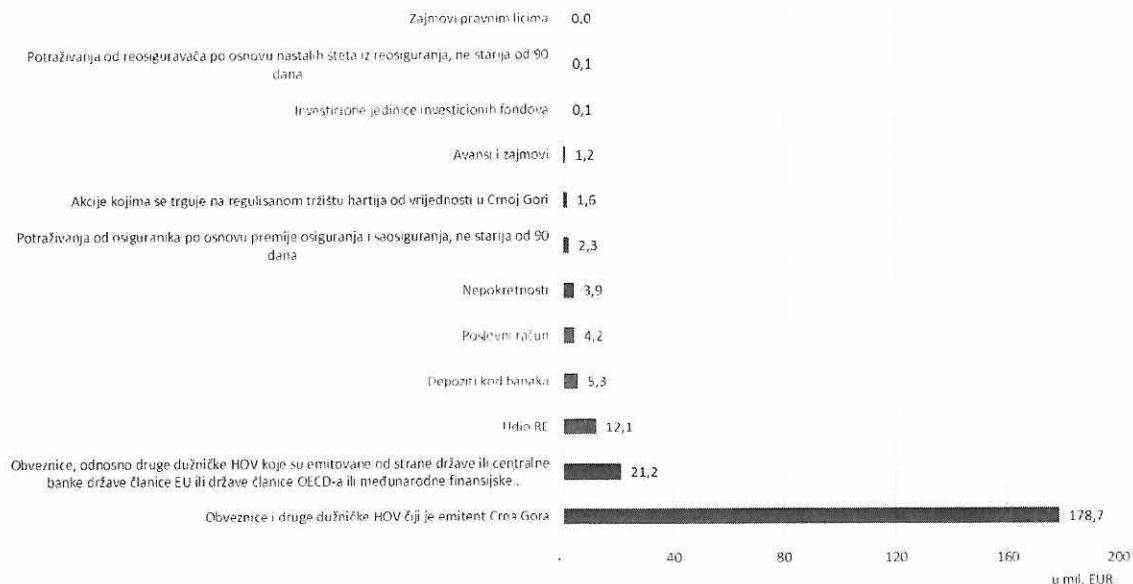
Grupa osiguranja	Neto tehničke rezerve		Bruto tehničke rezerve	
	Iznos (EUR)	Učešće (%)	Iznos (EUR)	Učešće (%)
Životno osiguranje	103.240.971	54,3	103.567.499	50,6
Neživotno osiguranje	86.818.107	45,7	101.085.848	49,4
UKUPNO	190.059.078	100	204.653.347	100

6. DEPONOVANJE I ULAGANJE SREDSTAVA BRUTO TEHNIČKIH REZERVU

Zakon o osiguranju i Pravilnik o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje propisuju oblike imovine u koje se mogu plasirati sredstva tehničkih rezervi društava za osiguranje, kao i ograničenja za ukupna i pojedinačna deponovanja i ulaganja tih sredstava. Analiza plasmana sredstava bruto tehničkih rezervi na nivou tržišta osiguranja ukazuje da su sva društva za osiguranje na kraju 2024. godine obezbijedila veću pokrivenost bruto tehničkih rezervi od zahtjevanog nivoa u skladu sa zakonskom regulativom.

Na dan 31.12.2024. godine traženo pokriće bruto tehničkih rezervi iznosilo je 204,7 mil. EUR. Društva za osiguranje, za pokriće bruto tehničkih rezervi, ukupno su uložila 230,7 mil. EUR, odnosno 26 mil. EUR ili 12,7% iznad traženog pokrića.

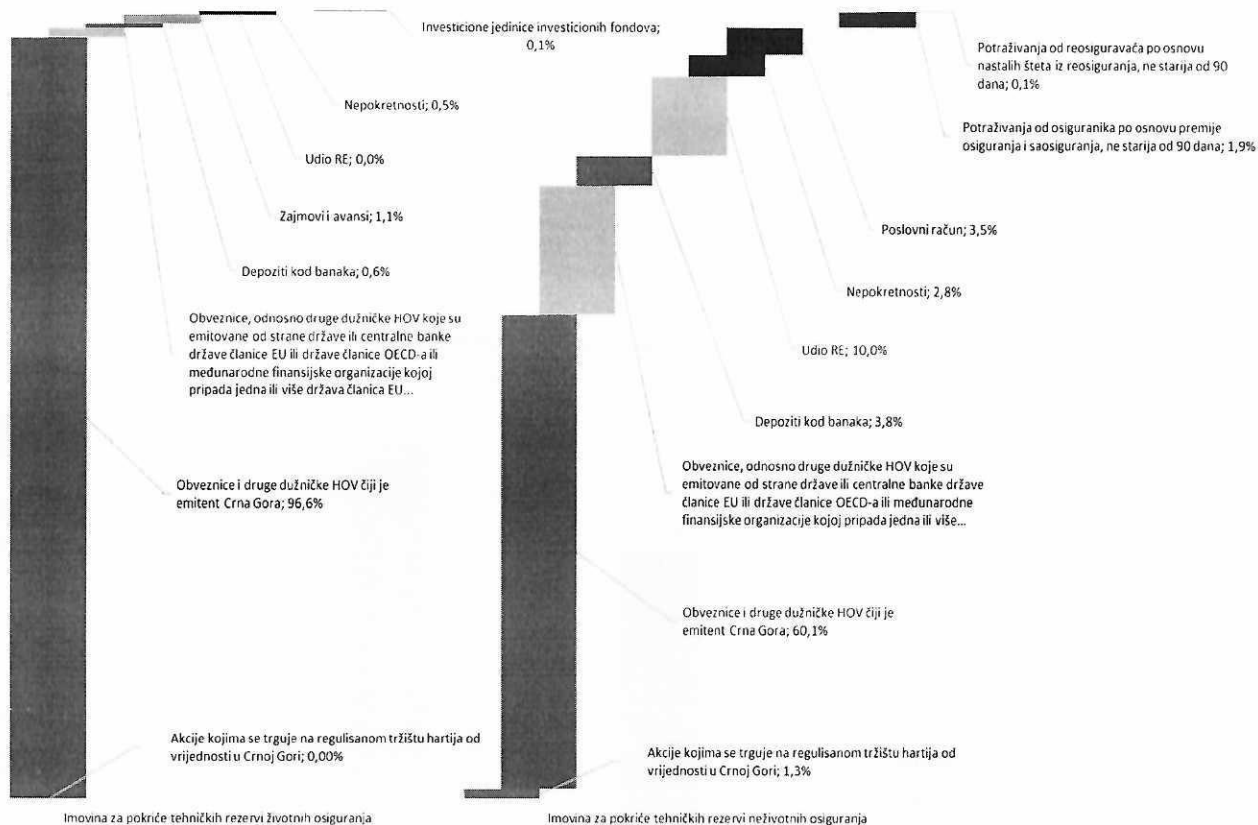
Grafikon 22. **Struktura deponovanja i ulaganja sredstava bruto tehničkih rezervi na nivou tržišta na dan 31.12.2024. godine**

Analiza strukture ulaganja i deponovanja ukupnih sredstava tehničkih rezervi u propisane oblike imovine na dan 31.12.2023. godine ukazuje da su najveći udio od 77,5% (2023: 77,3%) činila ulaganja u državne obveznice, koja su iznosila 178,7 mil. EUR. Naime, društva za životno osiguranje su od sredstava bruto tehničkih rezervi 106,2 mil. EUR uložila u državne obveznice, dok su društva za neživotno osiguranje u ovaj oblik imovine uložila 72,5 mil. EUR.

Obveznice stranih zemalja su ostvarile učešće od 9,2% ili 21,2 mil. EUR (neživotna društva su deponovala sredstva u iznosu od 19,9 mil. EUR, dok su životna društva deponovala svega 1,3 mil. EUR). Udio reosiguravača u tehničkim rezervama činio je 5,2% ili 12,1 mil. EUR ukupnih ulaganja bruto tehničkih rezervi (neživotna društva su deponovala sredstva u iznosu od 12,1 mil. EUR, dok su životna društva deponovala svega 4 hilj. EUR), zatim depoziti kod banaka 2,3% ili 5,3 mil. EUR, poslovni račun od 1,8% ili 4,2 mil. EUR, nepokretnosti od 1,7% ili 3,9 mil. EUR, akcije kojima se trguje na regulisanom tržištu hartija od vrijednosti u Crnoj Gori 0,7% ili 1,6 mil. EUR.

Grafikon 23. **Struktura deponovanja i ulaganja sredstava bruto tehničkih rezervi životnih i neživotnih osiguranja na dan 31.12.2024. godine**

Društva koja se bave poslovima neživotnih osiguranja su, u skladu sa Zakonom o osiguranju i Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje, na dan 31.12.2024.godine, izvršila ulaganje i deponovanje sredstava bruto tehničkih rezervi u propisane oblike imovine u iznosu od 120,7 mil. EUR (19,4% preko zahtijevanog pokrivača bruto tehničkih rezervi neživotnih osiguranja).

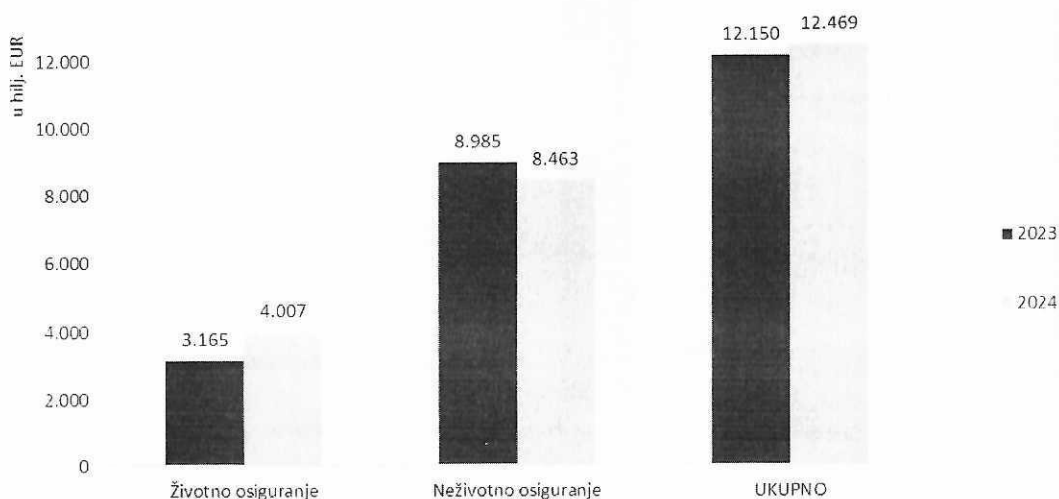
Društva za životno osiguranje su u skladu sa Zakonom o osiguranju i Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi u propisane oblike imovine, poštujući ograničenja propisana Pravilnikom, na dan 31.12.2024.godine, plasirala 110 mil. EUR sredstava bruto tehničkih rezervi životnih osiguranja (6,2% preko zahtijevanog pokrivača bruto tehničkih rezervi životnih osiguranja).

7. POKAZATELJI POSLOVANJA

7.1 NETO DOBIT/GUBITAK ZA POSLOVNU GODINU

Sektor osiguranja je u 2024. godini ostvario pozitivan neto rezultat za poslovnu godinu u iznosu od 12,5 mil. EUR, što je predstavlja rast od 2,6% u odnosu na 2023. godinu (2023: 12,1 mil. EUR).

Grafikon 24. **Neto dobit u 2023. i 2024. godini**

U 2024. godini svih devet društava za osiguranje u Crnoj Gori godini je pozitivno poslovalo.

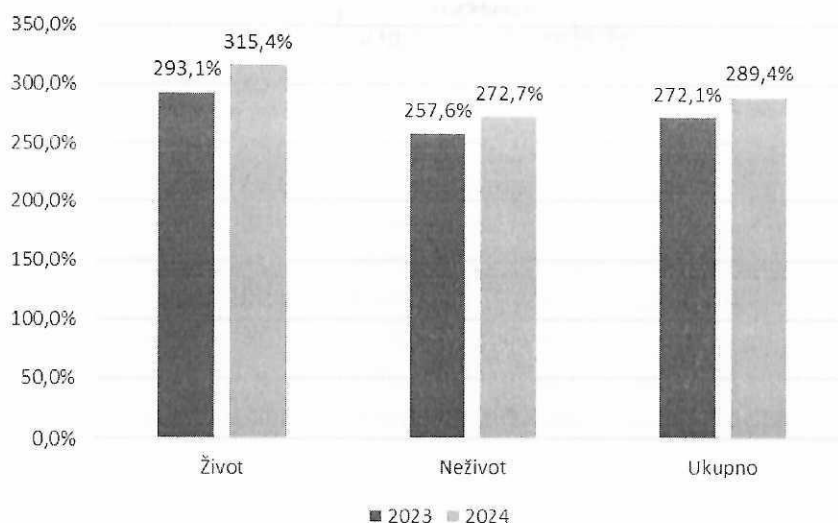
7.2 ADEKVATNOST KAPITALA I SOLVENTNOST I LIKVIDNOST

Društvo za osiguranje je dužno da, u skladu sa Zakonom o osiguranju, održava kapital na nivou adekvatnom obimu i vrstama poslova osiguranja koje obavlja.

Na dan 31.12.2024. godine svih devet društava za osiguranje na tržištu osiguranja u Crnoj Gori su bila kapitalno adekvatna.

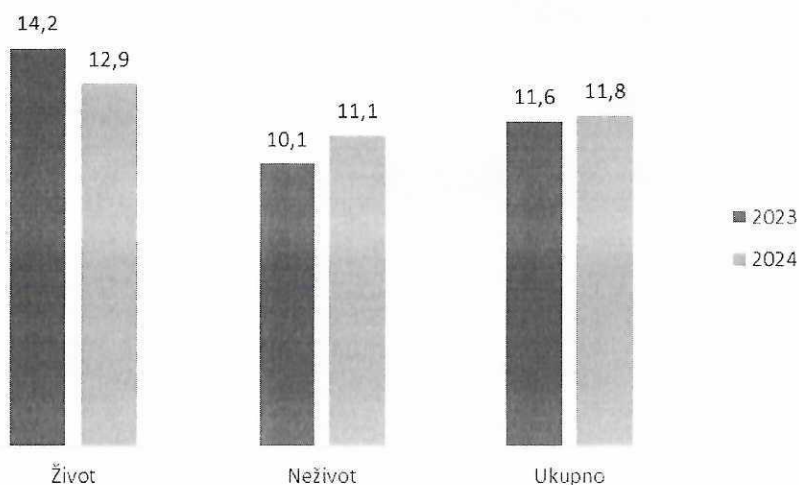
Solventnost osiguravača predstavlja njegovu sposobnost da raspoloživim novčanim sredstvima podmiri sve svoje obaveze u iznosima i rokovima njihovog dospjeća. Na 31.12.2024. godine, osiguravajuća društva raspolagala su ukupnim kapitalom u iznosu od 88,7 mil. EUR, dok je minimalni zakonski zahtjevani kapital iznosio 30,7 mil. EUR, time je ostvarena pokrivenost 289,4%, odnosno raspoloživi kapital bio je 2,89 puta veći od propisanog minimuma. U poređenju sa 2023. godinom, kada je margina solventnosti iznosila 272,1%, evidentan je dalji napredak u kapitalnoj poziciji, kao i u regulatornoj usklađenosti.

Grafikon 25. Pokazatelj solventnosti na nivou tržišta na dan 31.12.2023. godine i 31.12.2024. godine

Na dan 31.12.2024. godine svih devet društava za osiguranje u Crnoj Gori su bila likvidna. Koefficient likvidnosti na dan 31.12.2024. godine na nivou svih društava za osiguranje u Crnoj Gori je iznosio 11,8 (2023: 11,6) što ukazuje na dovoljnost likvidnih sredstava za izmirenje obaveza društava za osiguranje (dospjelih obaveza i obaveza koje dospijevaju u roku od 14 dana od dana utvrđivanja koefficienta likvidnosti)³².

Grafikon 26. Pokazatelj likvidnosti na nivou tržišta na dan 31.12.2023. godine i 31.12.2024. godine

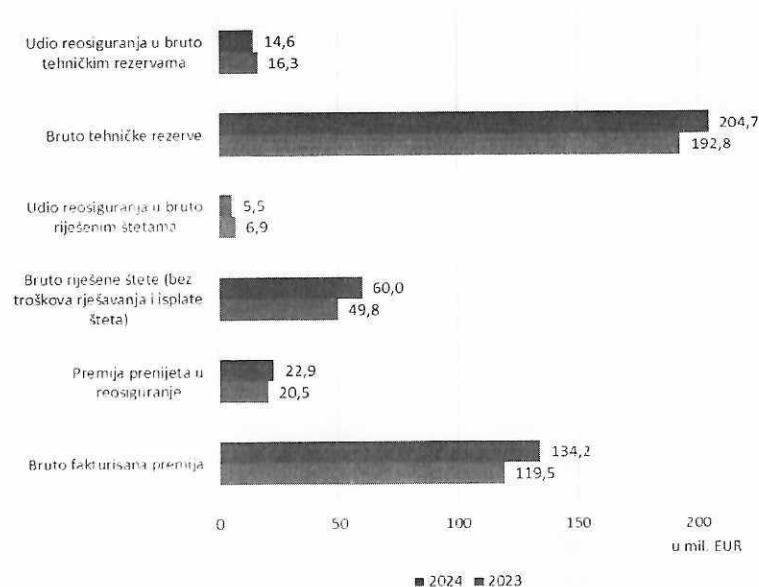

³² Koefficient se obračunava u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje („Sl. list CG“ br. 022/14).

7.3 REOSIGURANJE

Društva za osiguranje su zaključivanjem ugovora o reosiguranju sa renomiranim globalnim i regionalnim reosiguravačima izvršili prenos rizika u reosiguranje i obezbijedili zaštitu od šteta koje bi mogle ugroziti njihovo poslovanje. U toku 2024. godine odobrena provizija od strane reosiguravača je povećana za 6,7% u odnosu na 2023. godinu i iznosila je 4,1 mil. EUR. Premija prenijeta u reosiguranje iznosila je 22,9 mil. EUR (17,1% premije u 2024. godini) i ostvarila je rast od 11,5% najviše usljed rasta premije prenijete u reosiguranje u vrsti ostala osiguranja imovine i vrsti osiguranja motornih vozila. Učešće reosiguravača u bruto riješenim štetama u 2024. godini je iznosilo 5,5 mil. EUR i zabilježilo smanjenje za 20,2% u odnosu na 2023. godinu.

Grafikon 27. Udio reosiguravača u premiji, riješenim štetama i bruto tehničkim rezervama na dan 31.12.2024.

7.4 NETO MJERODAVNI TEHNIČKI REZULTAT I RENTABILNOST IMOVINE I KAPITALA

Neto mjerodavni tehnički rezultat predstavlja pokazatelj adekvatnosti odnosno dovoljnosti premije za plaćanje šteta i drugih obaveza iz ugovora o osiguranju. Posmatrano na agregatnom nivou društava za neživotno osiguranje, vrijednost ovog pokazatelja je na kraju 2024. godine iznosila 0,79. Navedeno ukazuje da je za grupu neživotnog osiguranja visina mjerodavnih šteta u samopridržaju manja za 21% od mjerodavne tehničke premije u samopridržaju, odnosno da je neto mjerodavna tehnička premija bila dovoljna za izmirenje šteta i drugih obaveza iz ugovora o osiguranju.

Na dan 31.12.2024. godine svih devet društava za osiguranje je ostvarilo pozitivan neto rezultat i prinos na imovinu i kapital.

Tabela 23. Pokazatelji rentabilnosti u 2024. godini

	Aktiva (€)	Kapital (€)	Neto dobit/gubitak (€)	ROA	ROE
UKUPNO	335.732.325	88.863.798	12.469.168	3,7	14,0
Životna osiguranja	150.060.692	37.844.056	4.006.614	2,7	10,6
Neživotna osiguranja	185.671.633	51.019.742	8.462.554	4,6	16,6

Pokazatelj rentabilnosti imovine (ROA – prinos na aktivu), kao odnos neto rezultata i ukupne aktive društva za osiguranje, predstavlja mjeru prinosa na ukupnu aktivu, ostvarenog angažovanjem sredstava u poslovima osiguranja, investiranja itd. U 2024. godini na nivou cjelokupnog tržišta pokazatelj rentabilnosti imovine je iznosio 3,7% (2023: 4%). Rentabilnost imovine društava koja obavljaju poslove životnih osiguranja na kraju 2024. godine je iznosila 2,7% (2023: 2,3%), dok je rentabilnost imovine društava koja obavljaju poslove neživotnih osiguranja iznosila 4,6% (2023: 5,2%).

Pokazatelj rentabilnosti kapitala (ROE – prinos na kapital), kao odnos neto rezultata i kapitala društava za osiguranje, predstavlja mjeru prinosa na sopstvena sredstva. Na nivou cjelokupnog sektora osiguranja na kraju 2024. godine ostvaren je pozitivan prinos na kapital od 14% (2023: 15,1%).

Rentabilnost vlastitih sredstava (kapital i rezerve) društava za životno osiguranje iznosila je 10,6% (2023: 9%), dok je kod društava za neživotno osiguranje iznosila 16,6% (2023: 19,9%).

8. UDRUŽENJE - NACIONALNI BIRO OSIGURAVAČA CRNE GORE

Nacionalni biro osiguravača Crne Gore (u daljem tekstu: Udruženje) je pravno lice osnovano u cilju ostvarivanja zajedničkih interesa društava za osiguranje koja obavljaju poslove obaveznih osiguranja u saobraćaju u Crnoj Gori. Sva društva za osiguranje koja se bave navedenom vrstom poslova moraju biti članovi Udruženja.

Udruženje svoje poslove obavlja preko osnovnih organizacionih djelova, koja nemaju svojstvo pravnog lica:

- 1) *Biroa zelene karte;*
- 2) *Garantnog fonda;*
- 3) *Informacionog centra.*

Udruženjem upravljaju članovi, a organi upravljanja su Skupština, koju čini po jedan predstavnik svakog društva za osiguranje koje je član, i Izvršni direktor koji predstavlja i zastupa Udruženje.

U okviru Udruženja poseban značaj ima Garantni fond, za čije funkcionisanje društva za osiguranje, koja se bave poslovima obaveznog osiguranja u saobraćaju, uplaćuju doprinos Garantnom fondu iz premija obaveznih osiguranja u saobraćaju. Shodno Zakonu o obaveznom osiguranju u saobraćaju sredstva Garantnog fonda koriste se za isplatu osigurane sume, odnosno naknadu štete oštećenim licima, i to:

- 1) prouzrokovane upotrebom motornog vozila, vazduhoplova, plovnog objekta ili drugog prevoznog sredstva za koje nije bio zaključen ugovor o obaveznom osiguranju u skladu sa ovim zakonom;
- 2) zbog smrti, tjelesne povrede ili narušavanja zdravlja prouzrokovane upotrebom nepoznatog motornog vozila, vazduhoplova, plovnog objekta ili drugog prevoznog sredstva;
- 3) prouzrokovane upotrebom motornog vozila, vazduhoplova, plovnog objekta ili drugog prevoznog sredstva za koje je zaključen ugovor o obaveznom osiguranju sa društvom za osiguranje kome je oduzeta dozvola za rad ili nad kojim je pokrenut stečajni postupak ili postupak likvidacije;
- 4) u slučajevima iz čl. 34, 38 i 40 ovog zakona.

Iz sredstava Garantnog fonda nadoknađuju se i troškovi obrade i isplate odštetnih zahtjeva koji padaju na teret Garantnog fonda.

U 2024. godini ukupan iznos doprinosa koja društva za osiguranje uplaćuju Garantnom fondu iznosio je 1,45 mil. EUR, što je za 0,8% manje u odnosu na 2023. godinu (2023: 1,44 mil. EUR). U toku 2024. godine Udruženje je isplatilo štete u iznosu od 1,58 mil. EUR (2023: 1,6 mil. EUR), od čega je za štete u zemlji isplaćeno 1,42 mil. EUR (2023: 1,44 mil. EUR), a za štete u inostranstvu 138 hilj. EUR (2023: 157 hilj. EUR), dok je renti isplaćeno 20 hilj. EUR (2023: 22 hilj. EUR).

U izvještajnom periodu, Udruženje je od ukupno 1.244 štete za rješavanje (219 štete su prenešene iz 2023. godine, 665 šteta prijavljeno u 2023. godini, a reaktivirano je 360 šteta), riješilo 1008, od čega je 203 zahtjeva za isplatu štete odbijeno, a 805 šteta je isplaćeno.